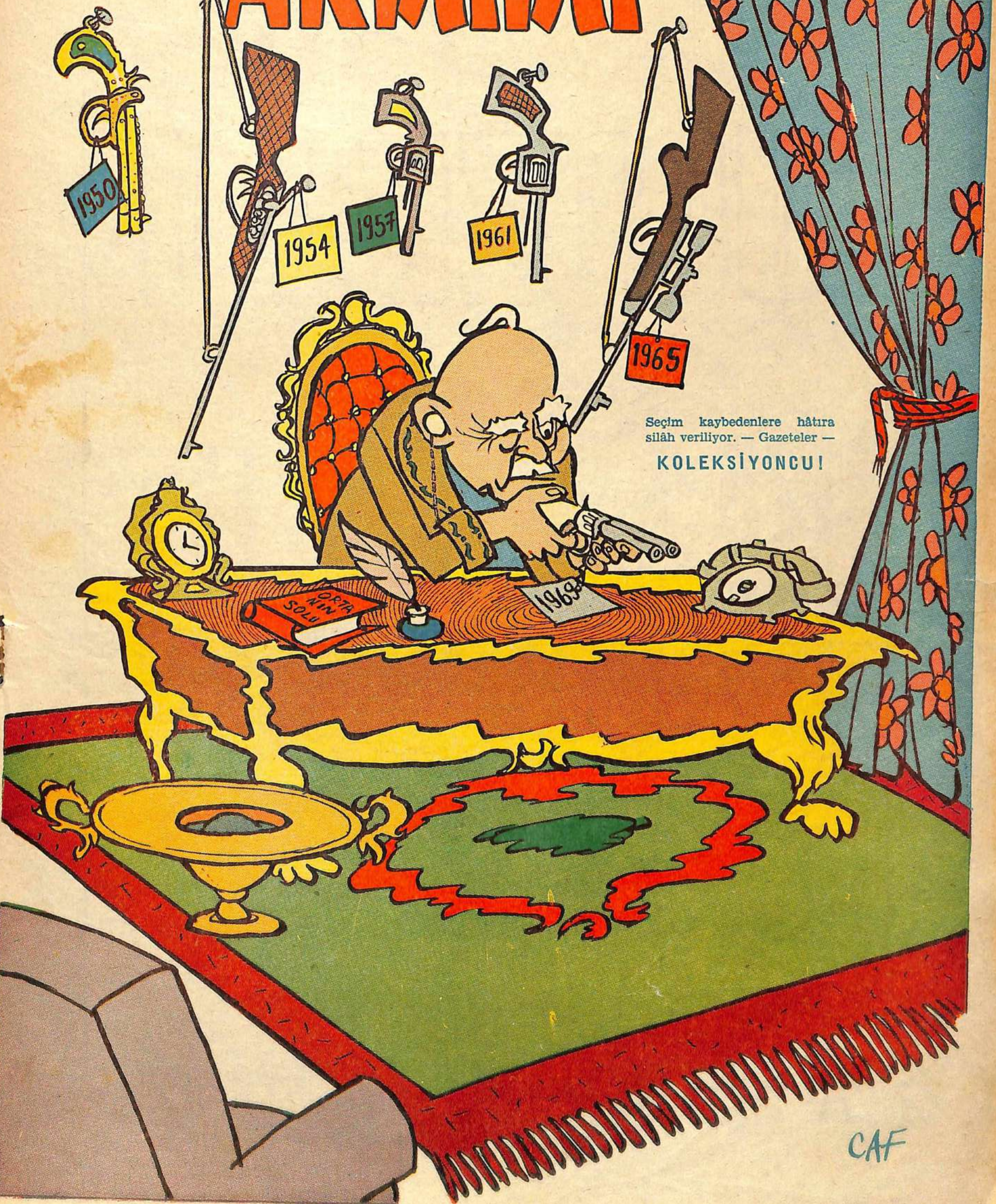
68-15

Akbaba

Seçim kaybedenlere hâtıra silâh veriliyor. — Gazeteler —

KOLEKSİYONCU!

Öz malınız fay

(KISA BİR MÜDDET İÇİN)

UCUZLADI

Standard boy

~~125~~

kuruş yerine

100

KURUŞ

Ekonomik boy

~~145~~

kuruş yerine

125

KURUŞ

- FAY kalite bakımından emsallerinden daha üstündür
- FAY kalitesine kıyasla fiat bakımından daha uygundur
- FAY temizleme tozunun terkibinde Texapon Z veya Deterjan bulunduğundan temizleme kudreti daha fazladır

Fay Temizleme Tozu
Puro Sabun Fabrikasının
mamulüdür

(Yeni Ajans : 1633 — 56)

Yıl: 46 Cilt: 14 Sayı: 15 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 3 Nisan 1968

31 Mart Ve 1 Nisan!

31 Mart kara yobazın günüdür. Medrese softaları, kara çember sakallarını titreterek ve ağızlarından salyalar saçarak:

— Şeriat isterük... diye 31 Martın İstanbul'unda dolaşıyorlardı. Azgınlar sürüsü kan kokusuna koşuyor, İttihat-ı Muhammedî Cemiyeti'nin kurucusu Derviş Vahdeti, Volkan gazetesinde halkı kıyama çağırıyordu. Abdülhamit, Yıldız sarayında kabuğuna çekilmiş, ektiği tohumların yeşermesini seyrediyordu. Padişahtan yana avcı taburları, gericiliğin esas kuvvetleri olarak sokaklarda tedhiş gösterileri yapıyorlardı. Lazkiye mebusu Aslan bey, İttihatçı Hüseyin Cahit sanılarak öldürülmüş; Adliye Nâzırı Nâzım Paşa, gözü dönmüşler tarafından süngülenmişti.

Medeniyete düşman Ortaçağ sürüleri her yanda seslerini ayyuka çıkarıyorlardı:

— Şeriat isterük!

Bu ayaklanmaya karşı yenilik yolunu tutan genç askerlerin «Hareket Ordusu» Selânik ve Edirne üzerinden Dersaadet'e yürüdü. Yobazlar kaçacak delik aradılar. Azgınlar sürüsü bir anda dağılmıştı. Medreselerde biriken asker kaçağı softalar, korkudan sinivermişlerdi. Hareket Ordusu, bu işe Abdülhamit'i de tahttan indirerek son verdi.

Ve yobazlar lâyık oldukları sonuca kavuştular.

59 yıl önce yaşanmış olan bu olaylar 31 Mart faciası adıyla anılır, tarih kitaplarında okunur.

Ne var ki aradan bunca zaman geçtiği halde 31 Mart nâralarını ve kara yobazların ulumalarını sokaklarımızda duymak mümkündür. Bazı Babıâli esnafı baştan sona irticaın propagandasına bürünmüş gibidir. Derviş Vahdeti'nin Volkan'ına rahmet okutacak vaveylâ:

— Şeriat isterük... diye ortalığı birbirine katmaktadır.

«Ulu Hakan Abdülhamit Han» üstüne özlemli ve övgülü yazılar irtica akımının teşvikçisidir. Kendilerine «Mukaddesatçılar» adını vermiş din sömürgenleri mitinglerle, kongrelerle, kapalı ve açık hava toplantılarıyla lâik Cumhuriyete karşı yeşil bayrağı açmışlardır:

— Şeriat isterük...

Geçen hafta içinde Bursa'da toplanan Mukaddesatçılar, müslümanları büyük cihada çağırmışlar, islâm devleti istemişlerdir. Bırakınız Anadolu'nun illerini, kasabalarını, İstanbul'un merkezinde yeşil takkeli vatandaşlarla, dünyayı kara çarşafın tek göz deliğinden seyreden zavallı kadınlarımıza bol bol raslamak artık hayret verici bir şey değildir. Gizli ve açık gerici dernekleri hummalı faaliyet içindedirler. Vatandaşın vicdanı, kara yobazların siyasî baskıları altına alınmıştır. İsmet Paşa elli yıllık tecrübenin terazisinde lâflarını tarta tarta:

— İrticaa dikkat!... diye tehlike çanlarını çalmaktadır.

Buna karşılık, Cumhuriyetin yaşından küçük nüfus kâğıdını ceketinin iç cebinde taşıyanlar:

— Vatandaşın vicdan hürriyetine kimse baskı yapamaz... diye cevap veriyor.

Biz, Şeyh Sait isyanını yaşamış Akbaba'nın içten kaygılarıyla sormak istiyoruz:

— Hizbüt Tahrir gibi cemiyetler vatandaşın vicdan hürriyetine mi ilişkindir? Bursa'daki Mukaddesatçılar Kongresinde, Atatürk'ün Cumhuriyetine «1924 Cumhuriyeti sahte bir cumhuriyettir» diye saldırılması vicdan hürriyeti midir? Devlet düzeninin Şeriat olması gerektiğini açıkça söyleyen ve savunan derneklerin vicdan hürriyetiyle ilişkisi nedir? Konya Müftüsünden başlayarak nice sarıklının Cuma vaazlarında açıkça politikacılık ve siyasî particilik yapmalarının vicdan hürriyeti bakımından yeri nedir?

Sayın Süleyman Demirel'in yaşı Cumhuriyetten bir yıl küçüktür. Atatürk hayatta iken ilkokul ve ortaokul sıralarında bir cumhuriyet çocuğu idi bugünkü sayın Başbakan... Kendisinden beklenen ve özlenen, oy kaygılarını bir yana iterek Cumhuriyet devletinin temel nizamına alabildiğine titizlikle eğilmesidir. Hortlayan kara yobaz ve yeşil tehlike karşısında kendisine düşeni yapmasıdır.

Bir hastalığın tedavisi için ilk şart, hastalığın teşhisidir. İslâma gerçekten saygı duyan herkes gibi, Akbaba da, Müslümanlıkla ilgisi bulunmayan kara yobazın vatandaş vicdanına baskı yaptığını delilleriyle görmektedir. Böyle zamanlarda önemli olan dostluklar değildir, çıkarlar değildir, menfaatler değildir, particilik değildir...

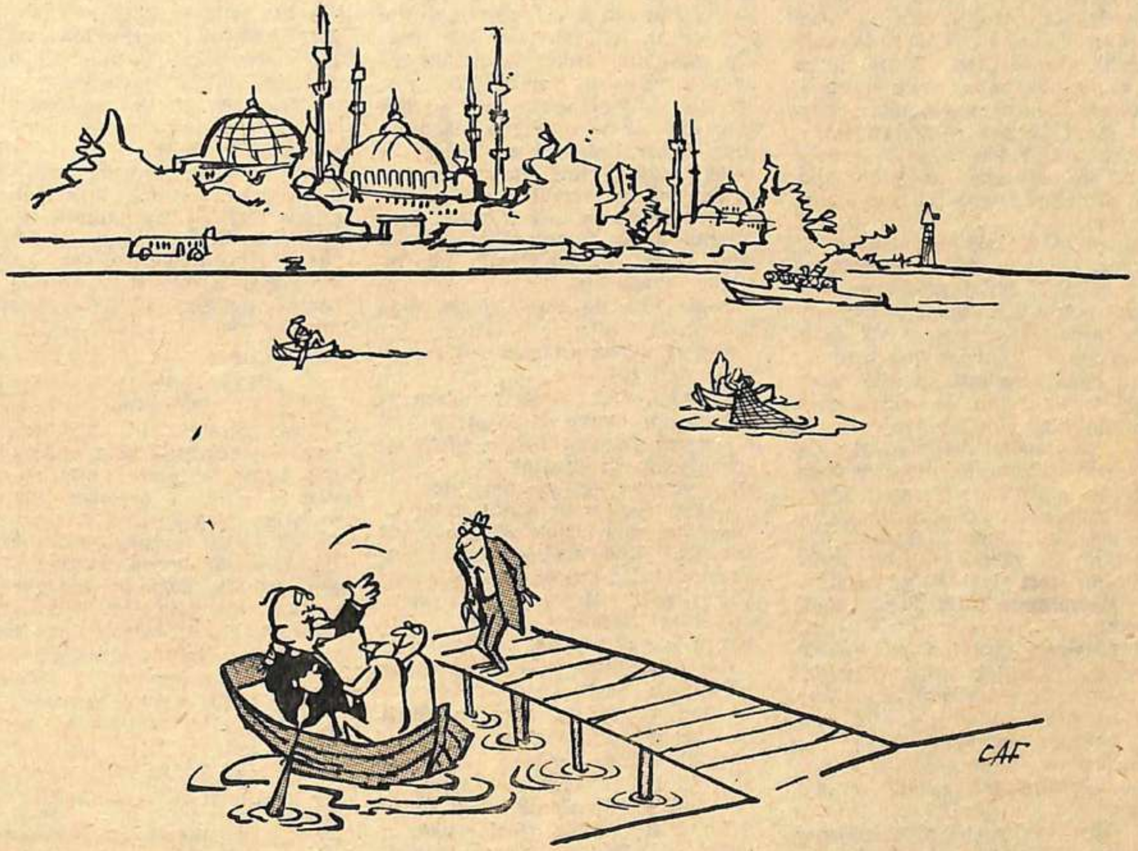
Böyle zamanlarda önemli olan Cumhuriyetin varlığıdır.

Dost acı söyler... Akbaba da acı söyler... 31 Martın 59'uncu yıldönümünde Akbaba için, bunları yazmak acıdır. Ne var ki 31 Mart'tan sonra takvim yaprağı 1 Nisan'ı göstermektedir.

Türkiye tarihi, 31 Mart'ın peşinde koşanların 1 Nisan aldanışı içinde bulunduklarını defalarca ispat etmiştir.

AKBABA

C.H.P. Asmaköprüyü lüks buluyor. — Gazeteler —

— Haydi, karşıya bir kişi... Karşıya bir kişi!..

İkinci hücum!

Bir «Altına hücum» sözü ile haftalarca çalkalandı ortalık. Altın fiatları yükseldi, borsalar faaliyetlerini tatil etti, çareler arandı, bulundu, «Altına hücum» durdu.

Döndük kendi meselelerimize... Belediye seçimleri bir yaklaşış yaklaştı, pabucunu kapan soluğu A.P.'de aldı. Daha şimdiden Belediye Meclis üyeliği için sadece İstanbul'dan ikibinden fazla müracaatçı varmış.

Yeryüzünde öyle işler vardır ki, altınla bir değerde görülür. Ve kimi altına hücum eder, kimi A.P.'ye!...

Ekmeğini taştan çıkaran adam

AZİZ NESİN

GENELLİKLE, bayram gibi, yılbaşı gibi olağanüstü günler dışında yalnızlıktan hiç yakındığım yok. Ama böyle olağanüstü günlerde yalnızlık içimde tortulanıp çöküyor.

Gelenek olarak, töre olarak, ben beni bildiğimdenberi, evimizde olağanüstü günlerin gerekli törenleri yapılır. Ben de öyleyim, bu törenler ailenin bireylerini birbirlerine bağlıyor. Ama ne yapabilirim, bütün çabalarım kaçtır boşa gidiyor, tutmak istediklerim, parmaklarımın arasından kayıp kayıp gitti...

Bu bayramı evimde yapayalnız geçirdim; ne elini öpeceğim, ne elimi öpecek kimsem vardı yanımda... Kulağım kapının zilindeydi. İlk gelen çöpçü oldu, eksik olmasın... Bahşişini aldı, gitti. Sonra iki bekçi geldi, sağolsunlar... Onlar da bahşişlerini alıp gittiler... Sonra başka bir çöpçü, bakkalın çırağı, postacı, gazeteci... Hepsi sağolsunlar, bayram günü kapımı çaldıkları için...

Daha sonra? İşte o adam geldi... Adını söyledi ama, unuttum. Ben ona, ekmeğini taştan çıkaran adam, diyorum.

Masamda, bir hikâye yazmaya uğraşıyor, ama bi türlü beceremiyordum. Çünkü, birisi gelsin de kim gelirse gelsin diye, kulağım kapıdaydı, zil çalsın diye... Kapı zili çaldı, koşup açtım. Tanımadığım biri, bir güleç yüzlü, sevimli adam... Şöyle böyle tanıdıklarımı hatırlayamayan unutkan biri olduğumdan, onu da böyle bir tanıdık sandım. Hatırlamadığımı anlamasın diye, başkalarına da yaptığım gibi, aşırı gösterişle kırk yıllık arkadaşımmış gibi:

— Buyrun, buyrun... dedim.

Benim bu yakınlığımı hiç yadırgamadan içeri girdi. Elimi sıkıp:

— Bayramınız kutlu olsun... dedi, oturdu.

Her zaman yaptığım kurnazlıkla, konuşmanın gidişinden, onu nerden tanıdığımı çıkarmaya çalışıyordum. Gözleri fıldır fıldır, cin gibi zeki, ama zekinin sevimlisi... Benim onu tanımaya çalıştığımı, uykulu ve yorgun bakışlarımdan anladı mı bilmem:

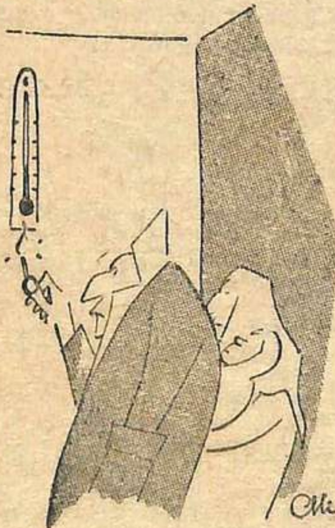
— Ben, dedi, sizi yazılarınızdan tanırım. Kitaplarınızın çoğunu okudum. Ama kitap alacak param olmadığı için, kitaplarınızı başkalarından alır okurum hep... Ev adresinizi de birisinden öğrendim, hem bayramınızı kutlayayım, hem de imzalı kitabınızı hediye edersiniz diye geldim

Genellikle kitap beleşçilerini hiç sevmem Ama o bayram günü öylesine yalnızdım ki, beni yalnızlıktan kurtaran bu sevimli adama kızamadım Üç kitabımı imzalayıp verdim.

— Teşekkür ederim, dedi, ama ben asıl başka bi şey için size geldim.

— Buyrun...

— Gerekirse adam boğazlayabilirim, yol kesebilirim...

— Sabret karıcığım, şimdi odamız sımsıcak olacak!

Aaaa!... Adam deliii... Nedense bu deliler benden çok hoşlanırlar. Bana gelip giden birçok deli vardır, her biri bir başka deli, kadınlı, erkekli... Yıllardanberi tebelleş olanları vardır, balta olanları vardır, beni ancak sen iyi edebilirsin diyenleri vardır, haftada dört beş mektup yazanları vardır, durmadan bana akıl verenleri vardır. Beni pek severler... Düşünürüm de, kendim için, deli doktoru olacak adammışım, derim. Deliler beni neden severler? Kendilerine yakın mı bulurlar, beni de kendilerinden mi sayarlar? Bilemem... Yok ama, kendilerini akıllı sayanlardan gördüğüm zararı, deliciklerimin hiç birinden görmedim.

Demek bu da bir başkası, ama biraz azılı galiba...

Sesimi çıkarmadan sandalyemi biraz geri çekince:

— Tabii, dedi, gerekirse adam da boğazlarım, banka da soyarım. Sonra isterse assınlar, ben o sırada aç çocuklarımı doyurayım da... Benim altı çocuğum var. Hükûmetimiz, Allah eksikliğini göstermesin, fakir fukara takımına çocuk yapmayın, diyor. Yahu, elde mi? Bu benim karı gayetle cins çıktı, affedersiniz, hapşırsam gebe kalıyor. Soyuna maltız keçisi mi karışmış, nedir... Biz, başını sıkı tuttuk da, ancak altı çocukla kurtardık, yoksa başını boş bırakırsak, onaltı çocuk doğuracaktı. Ben memurum, ama en küçük memur, en alttakilerden... Yoksul olduğumuzdan, babam okutamadı ki, bir büyük memur olayım. E, ben öyle zengin olacak adam da değilim. Altı çocukla nasıl zengin olunur, elimdeki üç kuruşu biriktirip beş kuruş yapamıyorum ki... Aylığımdan elime geçen dörtyüz elli lira... Dörtyüz elli lirayla, altı çocuk, iki de biz, sekiz baş, geçinebilir mi? Eh, ben de, Allah ne verdiyse, küçükten küçükten, alavere dalavere yaparım, ne yalan söyleyeyim. Yapmam desem, kim inanır?... Bir kere, ikiyüz elli lira ev kirası beyim, havagazı elektrik, su da yüz lirayı bulur... Eee? Allahın bildiğini kuldan saklayacak değilim, küçükten küçükten yapındırmasam, yolunu bulmasam, aç kalır çocuklar. Yooo, çocuklarımı aç bırakamam... Gerekirse, onları doyurmak için yol keserim, hırsızlık ederim, adam boğazlarım... Haklı mıyım?

— Haklısınız... dedim.

— Çocuklarım için her şey yaparım... Yaparım yapmasına ama, şimdiye kadar namussuzluk denilecek bir kötü şey de yapmadım. Başınızı ağrıtmıyorum ya...

— Yooo, estağfurullah... Sizi dinliyorum.

— Ben bu memurluğa daha yeni girdim. Oradan da kovarlar yakında... Memur olmadan önce yapmadığım iş kalmadı. Bir zamanlar, tramvay biletçisiydim. Hani, kenarları tırtıllı bir kuruşluklar vardı ya, işte o zamanlar... Kadıköy-Üsküdar arasında işleyen tramvaylarda biletçiyim. Bilet de üç kuruş... Ama nedense, birara bozuk para bulunmuyordu. Hükûmetin darpanesi bir kuruşluk, beş kuruşluk gibi küçük para basmıyor. Hükûmet haklı... Çünkü kendisine, bir kuruş, beş kuruş lâzım olmaz ki bassın... Bir kere hükûmetin özel arabası vardır, tramvaya, otobüse binmez; kırk yılda bir halkın arasına girmek için binse bile, pasosu olduğundan bilet parası ödemez; onun için de kendisine lâzım olan büyük parayı basıyor. Bozuk parasızlıktan kıvranan esnaf, bütün lirayı bozana, üste de beş on kuruş veriyor; yani bir bütün lira, yüzbeş kuruşa bozduruluyor. Tramvay biletçilerinde de bozuk para çok... Üsküdar'da o zaman bir büyük mahallebici vardı, son tramvay seferimi yaptıktan sonra o mahallebiciye gider, bozuk paraları verir, bütün para alırdım. Bende kırk lira bozuk para varsa diyelim, ben açıktan, kırk tane beş kuruş, yani iki lira kazanırdım. Mahallebici öyle memnun olurdu ki parasını bozdum diye, üstelik bana bir tabak da tatlı verir, yerdim. Bu benim yaptığım işte bir namussuzluk var mı?

— Hayır...

— Derken efendim... Para yine yetmiyor... Tramvay yolcularına, «Bozuk para lütfen!» diye bağırıyorum. Üç kuruşluk bilet almak için, beş kuruş veriyorlar. «Bozuk para verin!», «Yok...» diyorlar. Eh yoksa, yok... Beş kuruşu alıyorum, üste iki kuruş vermiyorum. Böyle böyle, bende bozuk paralar birikiyor, çantam, ceplerim doluyor. Gece, son seferimde, gidiyorum mahallebiciye, birkaç avuç dolusu bozuk paraları, o tırtıllı kuruşları atıyorum masanın mermerine... Mahallebici, bir bir sayıyor kuruşları... O bozuk paraları sayarken, ben de ısmarladığı bir tabak tatlıyı âfiyetle yiyorum. Sonra bütün paraları alıp enspektörlüğe yatırıyorum. Böylece aylığım iki katına geliyor, ancak geçinebiliyoruz.

Bir gün yine, gece, son seferi yapıyoruz, bir yolcu bindi tramvaya, beş kuruşluk verdi. «Lûtfen bozuk» dedim her zamanki gibi... «Yok» dedi. Aldım beş kuruşu, attım çantaya... Biraz sonra, parasının üstünü istedi. Ben yine «Yok» dedim. Üsküdar'da adam indi tramvaydan. Ben de nöbeti yeni biletçi arkadaşa bırakıp doğru mahallebiciye gittim. Avuçla bozuk paraları, o tırtıllı kuruşları döktüm masanın mermerine... Mahallebici kuruşları sayıyor, ben de oturmuş tatlımı yerken, bir de baktım, tam karşımdaki masada, gözlüklü bir adam, gözlerini bana dikmiş, ama nasıl dikmiş, bakışları can alıcı, bana bakıp duruyor. Herifi tanıdım. Son seferde, «Bozuk para yok» deyip, iki kuruşunu geri vermediğim gözlüklü adam... Terslik bu ya, o da mahallebiciye gelmiş, tatlı yiyeceği tutmuş herifin... Gözlerini benden hiç ayırmıyor herif... Ben de tavukgöğsü yiyorum. Anlayın, herifin bakışları altında nasıl ezilmiş, nasıl bozulmuşum ki, o yumuşacık tavukgöğsünün her lokması çakıl taşı gibi olmuş, o kadar yutkunuyorum da boğazımdan geçmiyor. Başımı tavukgöğsü tabağına eğip yemeye çalışıyorum, ama dayanamayıp başımı kaldırınca bir de bakıyorum, herifin gözü üzerimde... Gözlüklerinin altında gözleri, namlı gibi, bana dikilmiş... Artık adamı, salt iki göz olarak görmeye başladım, koskocaman iki göz... Bakışlariyle ciğerimi deldiği yetmezmiş gibi, kalktı, yanıma geldi:

— Hani sende bozuk para yoktu? dedi.

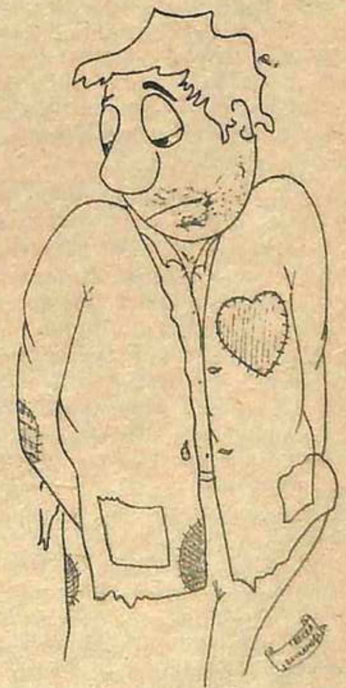
Ben bittim, kesseler, bir damla kanım akmayacak... Gözlüklü adam gitti, ben de mahallebiciden bütünlediği paraları alıp enspektörlüğe yatırdım, eve gittim. Ertesi sabah, iş almaya gittim. Enspektör, «Seni müdür istiyor» dedi. O gözlüklü adam yememiş içmemiş, gidip beni müdüre şikâyet etmiş. Müdüre gittim, beni görür görmez iki elini açıp havaya fırladı, bağırmaya başladı: «Yeter, yeter!... Senin hırsızlığından bıktım artık... Memleketi batıracaksın. Defol!»

Tabii defoldum. Ama beni bir gülmedir aldı... Memleketi batıracakmışım... Hele şu herife bak... Ulan, ben kimim ki memleketi batırabileyim?

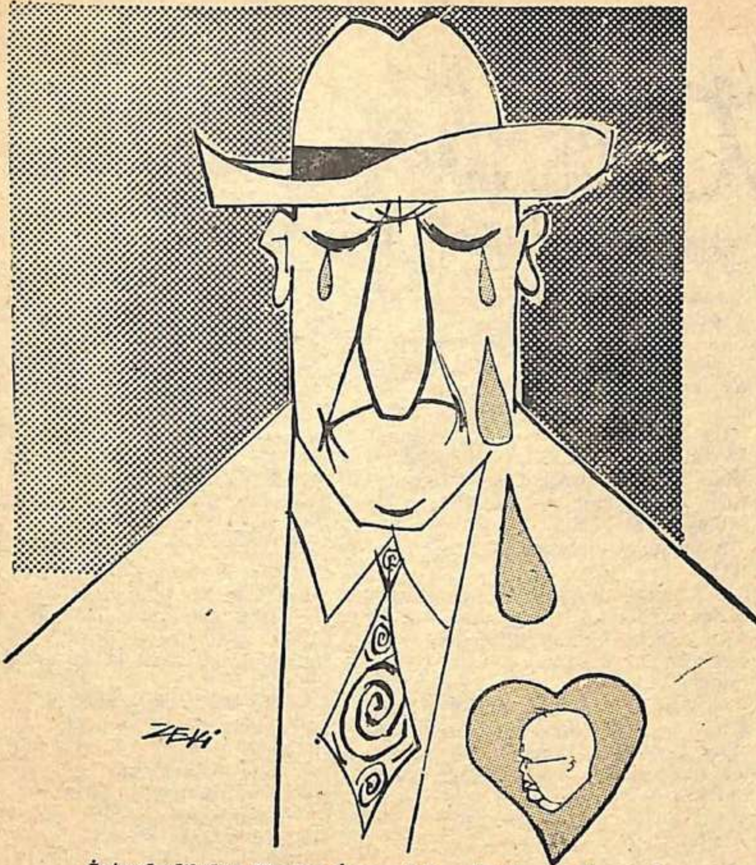
Çoluk çocuk, kaldık mı aç... Hayır, ben çocuklarımı aç bırakamam. Ona buna yalvardım yakardım, yine biletçi oldum. Artık, bozuk para yok diye, kuruşları iç edemiyorum ama, aylıkla da geçinilmiyor. Yolcuların kullanıp attıkları biletleri toplamaya başladım. Bu biletleri eve götürüp güzelce ütülüyor, sonra deste yapıp, dibinden bağlıyor, koçan yapıyordum. Bu koçanı, bilet kutusunun altında tutuyorum. Tam tramvaydan ineceği sıra, bilet isteyen yolcular olursa, onlara bu ütülü koçandan bilet kesip veriyorum ki, nasıl olsa iniyor adam tramvaydan, kontrolör artık görmez bileti... Bir zaman da böyle yolunu buldum.

İşte böyle... Alavere dalavere, pek de büyük namussuzluk yapmamaya çalışarak çocukları büyütüp okutmaya uğraşıyorum. Onun için de hiçbir işte dikiş tutturamıyorum. Bir zamanlar hepten işsiz kalmıştım. Ne yapayım, ne yapayım? Gittim mezbahaya, oralarda dolanıyorum, bir iş çıkarabilir miyim diye... Baktım, bir adam, Anadolu'dan otuz sığır getirmiş, mezbahaya satacak... Pek öyle zengin celeplerden değil. Sokuldum yanına. «Hemşerim, kaça alıyorlar hayvanları?» dedim. Öylece canlı tartıp, kilo başına dört lira veriyorlarmış. «İster misin, tartılırken hayvanları beşer onar liko arttıralım?» dedim. Düşündü şöyle bir... Her hayvanı on kilo arttırsak, açıktan kırk lira alacak, otuz sığırda, bin ikiyüz lira eder... «Nasıl olacak?» dedi. «Sen, nasılını bana bırak... Açıktan aldığımız parayı kırışır mıyız?» dedim. «Olur,» dedi. Gel benimle... Gittik adamla, yüz lira verdirtip bir çuval mısır aldırttım. Mısıra, on kilo da tuz kattım. Yazık, sığırlar, günlerce yol gitmekten, açlıktan bitmişler. Nasıl olsa kesilecekler, sevaptır, döktüm tuzlu mısırı önlerine... Bir yediler, bir yediler... Üç çuval tuz-

Yarışma karikatürlerinden:

Yazısız

İstanbul'lular Haşim İşcan için ağladı. — Gazeteler —

lu mısır daha yedirdim hayvanlara... Tuzlu mısırı yeyince susadılar iyice... Verdim suyu, verdim suyu... Garipler iyice doyup keyiflendiler, yatıp geviş getirmeye başladılar. Sonra mezbahanın tartısına çektik... Yani anlayacağın, her kilo mısırı, her kilo suyu, et fiyatına dörder liradan sattık. Hisseme o gün dört yüz lira düştü. Aç hayvanları, kesilmeden önce doyurduğum için Allah yanında sevabı da caba...

Yaaa, işte böyle beyim... Ben böyle yaşıyorum, ne yapacaksın? İyi ki, geçen yıl memur oldum da...

— Şimdi geçinebiliyor musun? diye sordum.

— Nerdeee? Bu zamanda dörtyüz elli lirayla nasıl geçinilir? Ben ekmeğimi taştan çıkarırım... Yine ufak tefek avantalar çıkarıyorum kendime. Bayramdan önce on param yoktu... Çocuklara bayramlık, yine iyi kötü, bi şeyler ister... Ne yapayım, ne yapayım? Kazıklayacak kimse de yok...

— Ne yaptınız?

— Çalıştığım yerdeki memur arkadaşlara, yüzelli lira düşürdüğümü söyledim. Bizde töredir, bir memur para düşürürse, arkadaşları aralarında ekler toplar, o parayı ona verirler.

— Verdiler mi?

— Evet... Tabii, hiçbiri benim para düşürdüğüme inanmadı ama, inanmış gibi görünüp, aralarında üçer beşer lira toplayıp bana yüzelli lira nedir ki, daha arefe günü bitti para... Bayramda yine para yok.

— Şimdi ne yapacaksınız?

— Ben de onun için size geldim ya... Söyledim baştan, çocuklarımı aç koyamam, gerekirse, adam soyarım, boğazlarım bile...

Bir süre durduktan sonra:

— Şimdi, dedi, bu benim anlattıklarımdan siz bir hikâye çıkarıp ikiüçyüz lira alırsınız... Ama konuyu ben verdiğim için, elli lirası benim olmalı... Hem de senin öbür hikâyelerin gibi uydurma da değil, «Hayat-ı hakikiye» den bir bölüm... Öyle değil mi, elli lirayı hakettim...

— Tabii...

Elli lirayı verdim

— Sizin zamanınız değerlidir, ben boşuna oturup zamanınızı almayayım... İmzalı kitaplarınız için ayrıca teşekkür ederim Çok darda kalmazsam, onları satmam... Ama sıkışıp da satacak olursam, hiç merak etmeyin, imzalı sayfayı koparır, değerli bir andaç olarak kendime saklarım Elli lirayı aldık, bugünü, yarını da kurtardık... İnşallah adam boğazlamak zorunda kalmam. Hoşça kalın...

Sevimli adam gitti Arkasından çok düşündüm, acaba deli miydi? Belki de... Ama sevimli bir deli... Benim, özellikle bayram gibi olağan üstü günlerde içimde tortulanan yalnızlığıma arkadaşlık eden, içime bir avuç bayram sevinci serpen tatlı bir deli... Daha sonraki günler, kendilerini akıllı sanan birçok arkadaşlarım geldi, yurt gerçekleri üstüne konuştuk, konuştuk, konuştuk...

Aziz NESİN

YELPAZE

REFİK ERDURAN

ZIVANA

BALE sever misiniz? Doğrusu ben pek hoşlanmam. Baleye bağlılıkları çoğu kere fanatiklik derecesine varan meraklılarını kızdıracağımı bile bile söyleyeyim: Yapmacıklı, kasıntılı, üstelik ikinci sınıf bir sanat dalı olduğu halde aşırı iddialı bir sanne marifetidir.

Batıda son yıllarda sanatın ve sosyal hayatın her alanını saran acaiplik hevesi en bereketli toprağı balede bulmuşa benziyor.

Klâsik dans kalıplarının, o bildiğimiz çiçek misali balerinlerin, kuğu taklitlerinin falan modası geçti oralarda.

Şimdi op sanatı denilen zıpırlığın, elektronik blöf müziğinin, anlamsız tiyatronun, diskotek tepinmelerinin, bitniklerin, hippilerin, çeşitli esrarkeşliklerin ve daha bilmem nenin etkisiyle o diyarların bale yöneticileri gösteri salonlarından ziyade sinir hastahanesi koğuşlarına yakışacak görüntüler yaratıyorlar.

«Deneme» ve «yenilik» kisveleri altında bale diye anadan doğma koşuşmaktan tutun da, kabak taklidi yapmağa yahut başlar üstünde ampulleri yanık abajurlarla zıplayıp hoplamağa kadar her türlü maskaralık geçer akçe.

O pek gelişmiş ve pek mutlu ülkelerde sırf dans sanatını izlemek için çıkarılan dergiler ve o dergilerin çok bilmiş eleştiricileri vardır. Ben o adamcağızlara acıyorum en çok.

Öyle ya, bale zıvanadan çıkmadan önce onlar belirli dans kalıplarını belirli klişelerle eleştirirlerdi:

«Pas de deux başarılıydı, ancak Matmazel Filânca arabesklerı beceremedi» kabilinden...

Şimdi ise şöyle cevherler de yumurtlamak zorundalar:

— Matmazel Falanca iyi koşuyor ama göğüs uçları fazlaca büyük; poposundaki sivilceleri de bol pudrayla gizlese daha başarılı olacak.

— Kabak taklidi elbette dans sanatının kapsamına girebilecek bir konudur, ancak asma kabaklarının balkabaklarından çok daha dramatik olduğu unutulmamalıydı.

— Abajur dansında yüz mumluk ampuller kullanılması bizce doğru değildi ama baş balerinin elektrik çarptıkça acı acı haykırıp her tarafından kıvılcımlar çıkararak sıçmasına bayıldık!

En «orijinal» yaratıcılığın kahramanı da Paul Taylor adında bir Amerikalı dans dehâsı. Yaratıcılık adına bu zat ne yapmış, biliyor musunuz? Perde açıldıktan sonra seyircilerin önünde tam dört dakika hiç, ama hiç kımıldamadan durmuş. Ve perde kapanmış.

Dance Observer dergisinin bu «temsili» eleştirmeğe gönderilmiş olan tenkitçisi ne yazacağını şaşırmış. Düşünmüş, düşünmüş, sonunda çareyi bulmuş:

Dergiyi açıp eleştiricinin köşesine bakanlar «Paul Taylor'un Dansı» başlığı altında bomboş bir sütun görmüşler.

Bu eleştiricilerin haliyle niçin bu kadar ilgilendiğimi ve onlara acıdığımı merak ederseniz söyleyeyim:

Herhangi bir alandaki olayları izleyip düşüncelerini yazan herkes bir çeşit eleştirici sayılır. Bizim de yaptığımız büsbütün uzak değil o işten...

Acaba, diyorum, söz gelimi ülkemizin politika alanında seyrettiğimiz eğilip bükülmeli, köşe kapmacalı, taklakh, perendeli ve tarifi imkânsız daha nice cambazlıklarla süslü raksları Dance Observer yazarının ölçüleriyle değerlendirmeğe kalksak sütunlarımıza ne koyabiliriz?

Baştan aşağı soru yahut nida işareti mi? Gözleri dehşetle açılmış bir insan resmi mi? Yoksa «Kır belini Ali Dayı» melodisinin notalarını mı?

Aslında bu konu üstünde fazla düşünmeğe hacet yok, çünkü bir bakıma mesele çözülmüş sayılır. Şu sözleri —beni ayıplamamağa çalışarak— okuyun lütfen:

— Yuf!
— Oha!
— Çüş!
— Höst!
— Hoşt!

«Beni ayıplamayın» diyorum, çünkü bu kelimeleri bu konuya yakıştıran bendeniz değilim. Bütün bu «eleştiriler» son aylardaki «politik tartışmalar» sırasında basınımızın imzalı sütunlarında görülmüştür.

Gelin biz bu raksa uymayalım. Yoksa seyrettiklerimizle birlikte zıvanadan çıkmamız işten değil.

Refik ERDURAN

— Avrupa'da altına hücum —

«Bizde tekliğe hücum!»

Bu millet birlik olsa...

VEDAT SAYGEL

KARAKÖY durağında taşıt beklerken arkadaş oldular. Önce müvezziden birer gazete aldılar, sonra bakıştılar, daha sonra da beklemenin sıkıcılığı yüzünden, ister istemez konuştular. İkisi de sabırsızlıktan durdukları yerde duramıyordu.

Gazeteye şöyle bir göz atan birinci adam:

— Gördünüz mü? dedi. İnsan olumlu bir politika izledi mi, kendini dünyaya nasıl kabul ettirebiliyor...

İkinci adam başını, durak arkadaşının gazetesine uzattı:

— Henüz gazeteyi okuyamadım. Bahsettiğiniz haber hangisi?

— Buyrun, bakın... Şu işte.

Dudaklarını kıpırdatarak haberi içinden okudu:

— Yaa...

— İnsanın gözleri yaşarıyor vallahi. Daha düne kadar Türkiye'nin dünyanın neresinde olduğunu bilmeyenler bugün, fezanın barışçı gayelerle kullanılmasında Türkiye'nin fikrini de soruyorlar.

Islığı andıran sert bir fısıltıyla öfkeli, anlaşılmayan bir şeyler mırıldandı diğeri. Yanında duran bir taksiye «Sirkeci» diye seslendikten sonra:

— Bırakın Allahaşkına, dedi. Ağzını bozmamak için kendini güç tutuyor insan. Birlik olsa, bu millet neler yapmaz beyim! Ama bozguncular, milletin birleşmesine fırsat vermiyorlar ki... Konuştun mu, «Gerici» derler. Sustun mu, «Yahu senin fikrin yok mu, söylesene kardeşim» diye rica ederler. Ne yapacağını, nasıl yaranacağını herkes şaşırdı birader.

— Haklısınız. Bu memlekete particiliğin yaptığı kötülüğü, düşman yapmamıştır.

Diğeri sağına soluna şöyle bir göz attı:

— Particilik dediniz de aklıma geldi. Osmanlı İmparatorluğunun günden güne genişlediği devirlerde particilik mi vardı azizim? Rahmetli babam anlatırdı...

Taşıtların klâkson sesleri arasında eğildi, adım adım ilerlemeye çalışan bir taksiye seslendi:

— Sirkeci!

Binmesi için el etti şoför. Durak arkadaşına sordu:

— Siz de Sirkeci tarafına mı gidiyordunuz?

— Çemberlitaş'a çıkacaktım ama...

— Olsun, Sirkeci'de taşıt değiştirirsiniz.

Geçmek için yol arayan araba selinin arasındaki bir taksiye bindiler.

— İşim acele olmasa, ben de sizinle Çemberlitaş'a giden bir araba beklerdim ama, çok geciktim.

— Yaa... Taşıt bulmak, taşıt bulduktan sonra da geçecek yol bulmak bayağı dert oldu.

Yine ıslığı andıran küfürlü bir fısıltı çıkardı diğeri:

— İnsanı zorla küfürbaz yaparlar beyim, dedi. Şu millet birlik olsa, taşıt da bulunur, yol da... Ama hepsi aynı yöne gitmiyorlar ki. Kabahat yolcularda. Kimi, Taksim'e gitmek istiyor, kimi Sirkeci diye dövünüyor. Yönler çoğalınca da arabalar birbirine giriyor! Yolcuların hepsi önce Sirkeci'ye gitse, sonra hep birlikte oradan Taksim'e çıksa, bu kargaşalık olur mu beyim? Şahsen ben, ucunda büyük para bulunan şu çok acele işim olmasaydı, inanın sabahın bu saatinde Sirkeci'ye gideceğim diye tutturmazdım. Çoğunluğa uyardım efendim. Millet Taksim'e mi gidiyor? Çıkardım Taksim'e, oradan da Sirkeci yapardım. Ama herkes benim gibi düşünmez ki... İş yeriniz Çemberlitaş'ta mı?

Yol bulmak için durdukları yerde klâkson çalan arabaların kulak tırmalayan sesleri arasında cevap verdi öbürü:

— Adliye'deki bir dâvaya yetişmeye çalışıyorum. Çok geciktim.

— Görüyorsunuz ya, bütün gecikmeler birlik olmayışımıza dayanıyor efendim. Millette birlik ruhu olsa...

— Haklısınız. Her durağa birer görevli diker, işi acele olanlarla olmayanları birer sıraya dizerler...

— Elbette beyim. Bakın bu saatten sonra bir dâvaya yetişeceksiniz, geciktiğiniz takdirde Allah korusun belki de mahkûm edileceksiniz, değil mi efendim? Haaa, az önce nerede kalmıştık?...

— Milletin birlik olmasında kalmıştık galiba... Yollar tek şerit olmalı, arabalar hep aynı yönde yol almalı, çoğunluk nereye gidiyorsa, azınlık ona uymalı gibilerden bir şeyler söylüyordunuz.

— Ondan önce?...

Beriki dudak büktü:

— Partilerden söz açmıştınız galiba.

— Yok, daha önemli bir yerde kalmıştık ama... Neden dolayı konuşmaya başlamıştık?

— Gazetedeki şu haber üzerine...

Dudaklarını kıpırdatarak haberi bir kere daha içinden okudu:

— Tamam. Fezanın barışçı gayelerle kullanılmasında Türkiye'nin fikrini de soruyorlar demiştiniz. Ben de bunun üzerine, sözü İmparatorluk zamanına getirmiştim. Bu millet birlik olsa...

Aynadan yolcularını dikizleyen şoför:

— Anam avradım olsun dünya birleşse bileğimizi bükemez beyim, dedi. Herkes kendi dümenine baktığı için iki yakamız bir araya gelmiyor.

— Ben de arkadaşa onu söylüyordum, dedi birlik olmayı savunan. Bu milletin güçlenmesini istemeyenler önce imanı kaldırdılar, sonra partileri çoğaltarak, sen falan partilisin, sen filân partilisin diye milleti birbirinden ayırdılar.

Yolcuları aldığından beri yolun açılmasını bekleyen şoför, klâksona basarken cevap verdi:

— Bir şeycikler demem beyim, bu millete kötülük edenler Allahtan bulsun! Bir zamanlar neymişik be...

— Yaa, ben de onu diyordum işte... Eskiden parti mi vardı beyim? Din düşmanlığı mı vardı? Hattâ hattâ pahalılık mı vardı? Önüne mehter takımını katıp, yürüye yürüye taa Viyana kapılarına dayanan bu millet değil miydi?

— Bazan yaşlılardan dinliyorum da, aklım duruyor beyim, dedi şoför. O zamanın insanlarında ne iman, ne gayret varmış yahu! Bizim kahvede doksanlık bir Recep ağa var, İstanbul'un fethini ondan dinleseniz, ağzınız açık kalır namussuzum. Fatih Sultan Mehmet'in bir karışık rüya görmesiyle alıyoruz İstanbul'u, tamam mı?

Adliyede işi olan:

— Çok geciktim, dedi. Bir kere Sirkeci'ye gelsiydik, oradan öteye araba bulmak daha kolay olurdu.

Şoför:

— Bu hatta çalışmayı, işte bunun için istemiyorum abi, dedi. Şu ölüsü kandilli yere adımını attın mı, işin yoksa bekle yol açılacak diye! Neyse uzatmayalım, sabah erkenden müneccimbaşına anlatıyor rüyasını. İstanbul'u işgal etmenin vakti saati geldiğini, müneccimbaşı söylüyor ona. O sıralarda böyle hükûmetmiş, partiymiş, ne gezer beyim? Ne Meclisi toplamak var, ne muhalefete danışmak!

Milletin birlik olmasını isteyen yolcu:

— O zamanın insanlarında iman birliği varmış efendim, dedi. Düşünün bir kere, Edirne'den İstanbul'a yürüyerek, hem de top çekerek gelmek az iş mi?

Adliyeye geciken:

— Birlik oldu mu, bu milletin yapamıyacağı şey yoktur azizim, dedi. Yürür. Nereye gideceğini, gittiği yerde ne yapacağını bilmeden, sormadan yürür. Kara, hava, deniz taşıtlarının hangisi vardı o devirde?

Öndeki arabaların kalkıp durmaları ile, bindikleri araba da şöyle bir sallandı. Şoför:

— Hem de ne yürümek beyim, dedi. Edirne'den, Edirnekapı'daki at mezbahalarının oraya kadar geliyorlar da, hiçbiri yorgunluk duymuyor, tamam mı? Yanlarında getirdikleri topların iki tanesini Topkapı'da unutuyorlar, ikisini Dolmabahçe'de... «Olsun» diyor Sultan Fatih topları kaybedenlere. Bak ne baba adam. «Küffara hediyemiz olsun» diyor. Donanma var, deniz yok. Donanma bizim, deniz Bizanslıların. Ulema toplanıp, «Ne yapsak acaba?» diye başlıyor düşünmeye. İçlerinden biri, «Donanmanın yarısını verip, denizin yarısını Bizanslılardan isteyelim» diyor. Kim demişti Recep ağa? Neyse adını unuttum, paşalardan biri, «Ne vapalım» diyor. «Deniz onlarınsa, biz de Haliç'te yüzdürmeyiz donanmayı. «Bir tahkikat ediyorlar ki, İstanbul Boğazı kimsenin değil. «Tamam» diyor Sultan Fatih. «Donanmayı Okmeydanı'ndan, Boğaz'a yürüteceğiz.»

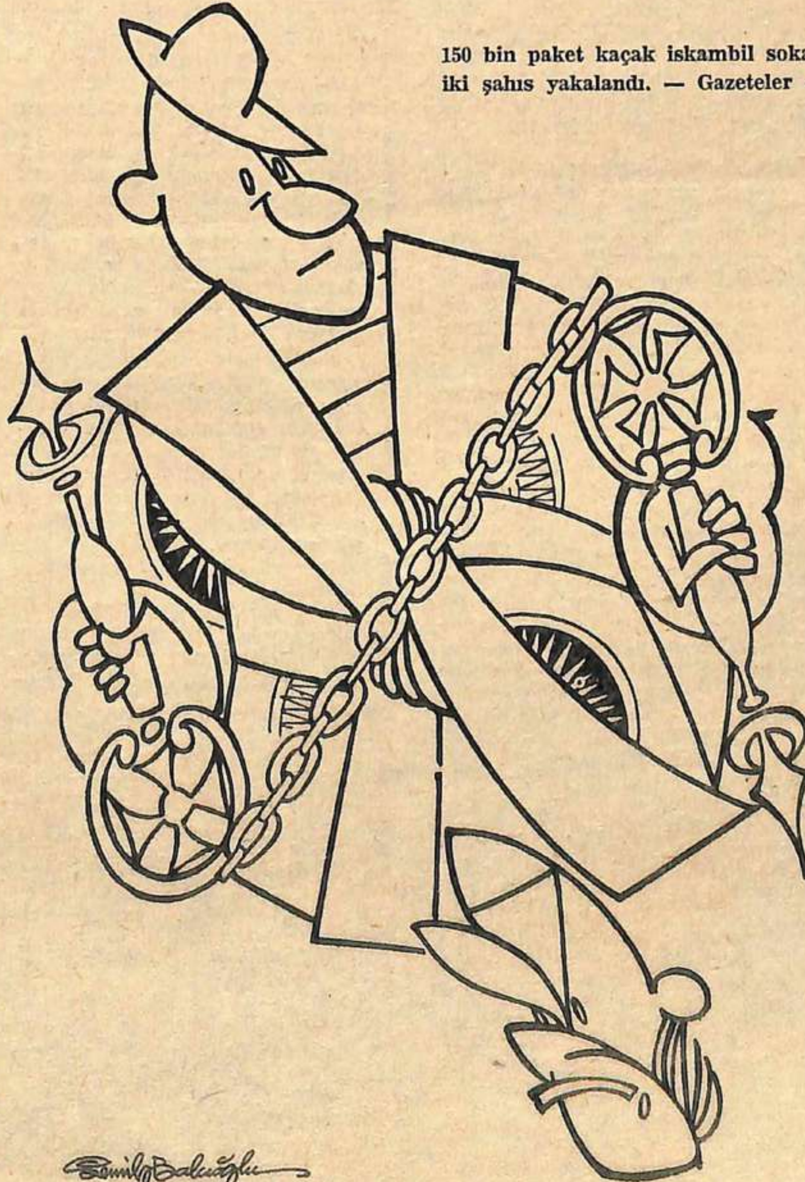
Adliyede işi olan, «Bu millet azimle elele verdi mi, yürür beyim» diyecekti, gözü saatine ilişince:

— Öndeki arabalardan birine binelim, dedi arkadaşına. İki adım, iki adımdır.

İnip, bir troleybüse atladılar. Birlikten yana olan şoförün bıraktığı yerden İstanbul'un fethini anlattı, İstanbul'dan kalkan birliklerle Viyana'yı kuşattı, döndü Yemen'e yürüdü, troleybüs yol bulup iki adım gidemedi.

— İnelim istersen, dedi Adliyeye gecikene. Birlik olunca neler olmaz? Dünyanın dört bir tarafına yürümüş bir milletin torunları, şuradan Sirkeciye kadar yürüyemez mi?

150 bin paket kaçak iskambil sokan iki şahıs yakalandı. — Gazeteler —

Yazısız

ankara MEKTUBU: Nimet Arzık

AKBABA İZMİR'DE

Bodur ve yorgun çamların arasından, bir palmiyenin palmaları yayılıyordu. Suyu yaran beyaz bir vapurun, önce burnu, sonra ortası, sonra kıçı geziniyordu, yeşilliklerin arasından. Emekçiler, sekiz katlı bir yapının damında, gözleri kararmadan çalışıyorlardı, ufak, ufak, Güvercinler, tasadan yoksun, zıplıyordu ortalarda, zıp zıp!...

Büyük Efes Otelinin, sunduğu dış manzara buydu.

Büyük Efessss, diye, öylesine efeslemişlerdi ki beni, hayâl kırıklığım normaldi.

«— E, bir otelden ne beklersin?» derseniz;

«— Benim hastalığım beklemektir» derim. «Otellerden, insanlardan, taşlardan...»

Büyük Efes, mimar Bonatz tarafından tasarlanmış. Kimbilir, onun tasarısına, kaç «her şeyi bilirimci» nin katkısı eklenmiş. Kışın doğru dürüst bir salonu bile yok...

Yazın güzel olmalı, serin yeşil bahçesiyle masmavi yüzme havuzuyla...

Bayramdan iki üç gün önce, otelin holünde, kopye olmanın, katı mahçubiyetini taşıyan, dev bir Artemiz'in yirmi dokuz göğsü Ulaştırma Bakanı Sadettin Bilgiç'i karşılıyordu. Sadettin Bilgiç farkına varmadı, Artemiz'in yazık, İzmir Valisiyle, saatlerce kapandı, dert görüşmek için.

Sadettin Bilgiç, kıraç Anadolu gibidir. Cilâsız, ama insan adamdır. Yüzü, daha ütülü bir ruhu yansıtmaktadır Bakan olalı. Bu ikbal ifadesini nice görmiyeceğimi sandığımız yüzlerde gördüm ben, he heyyy, nice...

Otelin arkasındaki mavilikler içinde yüzme havuzu bana neyi hatırlatıyordu, bilir misiniz? Erzurum'un kuş uçmaz kervan geçmez bir köyündeki, kutsal balık mezarlarını... Taş devrinden bu yana balıkları gömerlermiş ölünce... Bugün de gömüyorlar...

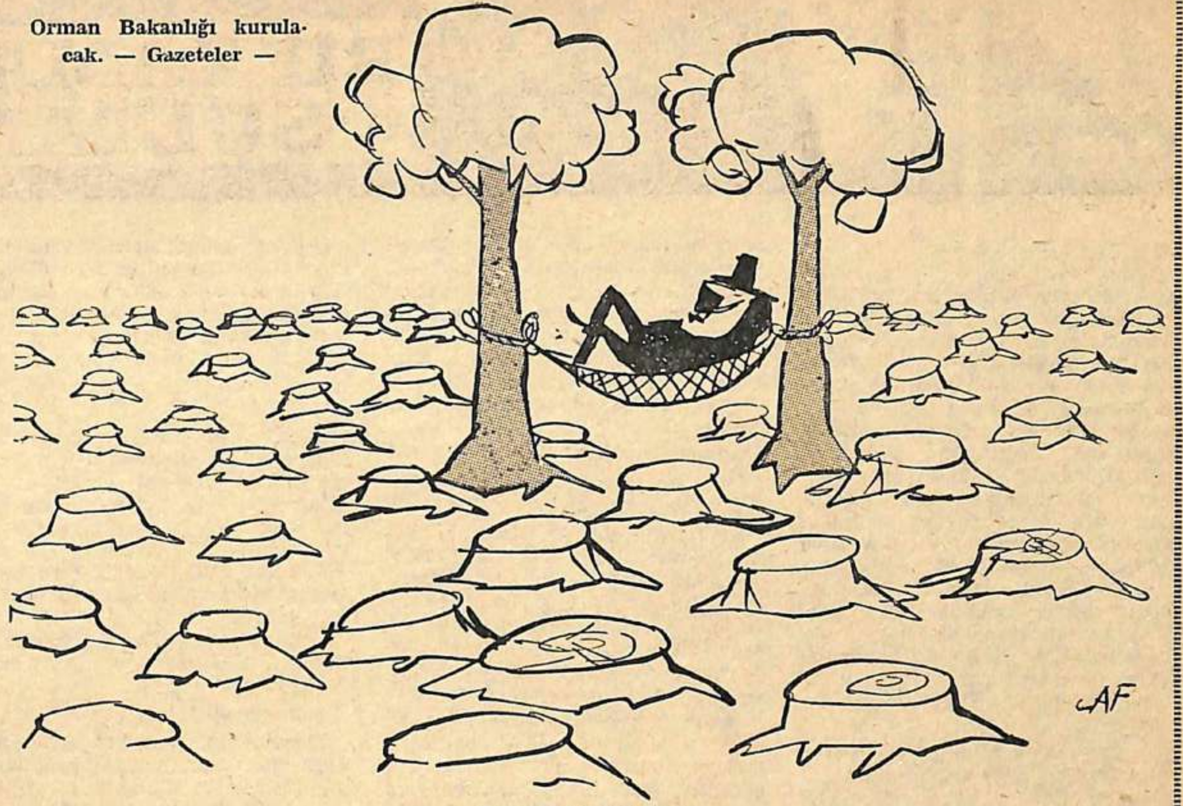
Yüzme havuzunun berrak suyu bana onları hatırlattı...

Ne çekişmeli, ne çelişmeli memleket, memleketim.

BAYRAM

Büyük Efes bayrama girmişti. Ankara'dan, İstanbul'dan, Anadolu'nun diğer yerlerinden, yetişmişlerdi ona, moda üzre...

Artemiz yazık, yirmi dokuz lüzumsuz göğsüyle, yenik burnuyla, Tanrısal yalnızlığıyla bu bağlantısız, çoluklu çocuklu, mini etekli, sert bakışlı, topluma bakıyordu. Bebeler bile, dünyayı yukardan süzüyorlardı.

ORMAN BAKANI!

Ankara'lı toplumun başında, Metin Toker vardı, son derece «baba». Göynü ve gözü bir bastıbacak oğlandaydı. Güçlü idi bastıbacak oğlanın adı. Bir İsmet Paşa, Metin Toker karışımıydı. Burnunu babasından almıştı iyi ki. Bakışını da annesinden. Sevimli ve haşarıydı. Metin Toker ona kıyamıyordu, politikacılara kıydığı gibi...

OTEL MÜDÜRÜ

Otelin müdürü Nazif Bölükbaşı'ydı... Biliyorsunuz, ozan Rıza Tevfik'in oğlu. Son derece alımlı. Ambasadörvâri bir müdür. Hayâlimizdeki ambasadörlerden bahsediyorum...

Dertliydi tersliklerden. Tersliğin büyüğü de, İzmir hava alanının, uluslararası kılınmamasıydı, bir takım kısa çıkarlar uğruna... Örneğin, İzmir müşterilerini, hava yollarımızın, dev kumpanyalara kaptırmaması gibi...

Hava Yollarının bu tutumundan ötürü, İzmir büyük turistik fonksiyonunu yapamıyordu ama, ne gam...

İzmir çünkü, bütün eski Yunan uygarlıklarının, hem eşiği, hem beşiğiydi. Dünyadaki, zamanı kıt insanlar, bir yere alışmak için oraya direkt olarak varmalıydılar; ama ne gam, gene bir sivri akıl çıkmış, bütün kerametlere meydan okumuştu.

İZMİR

Yaşayanlar seviyor İzmir'i Politikacıları da, çok bölgeci, artık, huydan mı, zordan mı bilemem...

Bence İzmir'in önemi: Dolayları... Karşıyaka'sıydı, Göztepe'siydi, Bornova'sıydı, Bucasıydı hep gezdik...

Deniz gözümüzün önünde, girmenin imkânı yok. Lâğımlar, mezbahalar, fabrikalar suyu zehirlemiş. Körfezin dışında da köpek balıkları oynaşıyormuş.

Bütün fiyaka, Birinci Kordon'da. Bütün hayatiyet, Kemeraltı'nda.

Politikadan oynak bir deniz gâh grileniyordu, gâh mavileşiyordu, gâh simsiyah oluyordu, alçaktan uçan martılarıyla. Lokaller ışıklanıyordu kordonlar boyunca geceleri: Yengeç, yosun, Bonjur... Bu seviyede lokallerimiz yoktu Ankara'mızda. Bunca tasasız insanımız da, saçlar bellerine kadar sahne perdesi gibi düşen, vizon postları vücutlarına tekrar hayatiyete dönmek istercesine sımsıkı sarılan...

Merdiven merdiven, binlerce gecekonduyu unutursak, burada, altın her yerden damlıyordu... Tabii ki unutacağız merdiven merdiven gecekonduları... Konmasalardı merdiven merdiven...

Bonjur lokali hariç... Öbürleri süste, gösterişte...

İzmir'in dolaylarında Aliağa köyü vardır, Menemen'den önce... Orda, deniz kenarında, iki balıkçı kahvesi. Biri Saka'larınmış. Hasan Saka'nın unutulmuş bir akrabasının...

Önlerinde ufacık bir iskele var, renkli kayıkların sallandığı...

O Saka'nın kahvesinde bir kalkan yedim, ömrümde bir ikinci defa tamam böylesinden. İki kiloya yakındı, nice tuzak, nice tehlike atlatmıştı, önümüze pişik varıncaya kadar. Öbürlerinin büyümelerine meydan vermiyoruz ki. Kendine yakışır dev bir lenger'de kızartıldı, bir mutlu tören havasında... Tekrar ediyorum, çok ışıklı, garsonlu, şişeli, şampanyalı, lokal gördüm; hiçbirinde bunca lezzet bulamadım. Ama bizim «bayramlılar» Ali Ağa çiftliğine falan gelmezler. Birbirlerinin mini eteklerinin karşısında otururlar sadece. O oturmak için, erkenden yer kapmaları icabeden otelin püfürtülü holünde... Üstelik kâğıt da oynayamıyorlardı yersizlikten...

İkinci, üçüncü gün, eski Demokratlar dolmuştu Büyük Efes'e: Gençleşmiş bir Celâl Yardımcı, terü taze bir Harika Yardımcı... Delikanlı yüzlü bir Mükerrem Sarol... Kimini, dert daha iyi edermiş...

Sokakta boyacılar ayağımıza yapışıyorlar: «Please maam, please maam» diye... Yahu please'ini de, maam'ını da ne çabuk öğrendiler. «Ablaaa'yı, abi'yi» unutacak kadar...

İzmir büyüüüük bir cümle kapısı, Anadolu'ya geçmek için... Bir kanadı henüz kapalıysa da, hasis çıkarlar'dan ötürü...

Nimet ARZIK

Ankara'yı su bastı. — Gazeteler —

NİMET ARZIK

BU ZAMANIN SULTANELERİ

— 10 —

Varlıklı bir ailenin kızıdır. Müfide Ferit Tek hanımın yeğenidir. Notr Dame dö Sion mezunlarındandır. Ana sevgisinden başka, küçükken anası uzaktaydı, eksizliklik içinde büyümüştür. Batılı usul ve üslûbunca: Yıl başı, yaş günü pastası, hepsi yerli yerindeydi çocukluğunda... Muntazam ve iki kavuşuk merdivenli bir konakta yaşardı çocukken. Puflu vişne çürüğü koltuklu, dört salonlu, aynalı «fausse école Hollandaise», (sahte Hollanda stili) tablolu bir evde. Beş kardeşin en büyüğü ve en zarifiydi... Yirmi, yirmi beş yaşlarındayken, Brijit Bardo'ya benzerdi... Hele bir «somurtuk dudak» numarası vardı ki, gören bir daha unutamazdı. Şimdi de çok zariftir...

O artık, «bindallı» stiline sapan sultanelerden oldu... O cins sergilere «elini sürdü... Üç buçuk talebe için bin dolar topladı. Adı ve uzunlama bir resmi gazetelerde geçti... Hiçten iyi değil mi diyeceksiniz?... Hiç, hiçten iyi neden olsun... Bu lüzumsuz mondanite numaralarına, dünya tok. Gene aynı soru dudaklarımı çatlatıyor. Temsil ettiği memleket hakkında ne biliyor? Neler biliyor?... Yok yok, tarihçi olmasını istemiyorum, sosyolog da... Düpedüz kültür jeneralinin bir tarafında Türkiye'nin yatmasını istiyorum... Lui Katorzun metreslerini biliyordur. Selçuk uygarlığından ne biliyor?.. Büyük amaçlara kullanılmak üzere değil, bir şölende bile bu bilgiler işine yarardı.

İLHAM SOYSAL

Hep daha gencine iniyoruz... Şimdi Cezayir'de... İlk sultaneliği. İstanbul'lu. Bir avukatın kızı. Kırk sularında. Daha genç gösteriyor. İki çocuğu var; biri kız, biri oğlan...

Son derece para hususunda dürüst birinin eşi. Tanırsınız, basın sözcüsü İsmail Soysal'ın... İsmail Soysal, iki kere basın sözcülüğünü yaptı.

Bu yeşil gözlü, çıtı pıtı İstanbullu kız, küçük postlardayken iyiydi; evinin kadınıydı, iddiasızdı... Ekonomdu... Kocasına, o dar bütçeyle nefis yemekler yapardı. Şikâyet etmezdi.

Sonra ne oldu?...

Şu oldu... Ana unsur eksikliğinden gene... Ana unsur, kültür...

İngiltere'ye gittiler, müsteşar olarak ve döndüler... A... Aaaa!... Dört kat güzel döndü... Ucuz ve yakışıklı İngiliz elbiseleriyle döndü. Gözleri daha büyük ve daha derindi. İngilizce lisanı şöyle böyle... Altı ayda, çaba sarfetmeden orta bir kişinin öğreneceği kadar... Fazla değil. Halbuki eskiden kapma gücü de vardı.

Koyu kumral saçlarına, zümrüt gözlerine fazla kompliman mı yapmışlardı ılımlı İngilizler ne?... Kendini tamamlama lüzumunu, ne vatandaş olarak, ne sultane olarak hiç mi hiç duymamışa benziyordu...

Hani garip dâvetlerimiz vardır, devlet dâvetleri. Türkler Türklerle, Çinliler Çinlilerle sohbetleşir o dâvetlerde... O dâvetlerde, kendisi gibi eksiği tamamlanmıyacak genç ve güzel hanımlarla espri yapıyordu bolcadan, İngiliz esprisi...

«— Pazar günlerini nasıl geçirirsiniz?» diye sormuştum.

«— Düşünmekle ve banyo yapmakla» diye cevap vermişti...

Bir hoş olmuştum, bir tuhaf olmuştum... Bir nevi «English Humour» du bu, pek de seçkininden değil...

Gene bu İstanbullu gençten Sultaneye sorsam:

«— Türkiyenin neresini ve nesini biliyorsunuz?» diye...

«— Pazar günü banyo yaptığım banyoyu» der bana ve güler, inci gibi dişlerle...

Çağlayangil'im, şu revizyona başlıyak mı?... Şu sultan ve sultanelere bazı şartlar koşak mı, yalnız kendilerini değil de arada bir bizi de temsil etsinler diye?... Çok geç olmadan!...

LÂME KURA

Burada protokol genel müdürünün eşiydi... Galiba en genç sultanemizdir. Ve fizikman gerçekten bir sultanedir. Selvi boylu, zümrüt gözlü, altın saçlı... Bir Nakşedil sultan varmış. Fransızmış. Asıl adı, Aimée de Rivery imiş... Onu hatırlatıyor bana: Nakşedil diye çağırasım geliyor...

Gözlerini alıp, Fatih'in hançerine takmalı. Yok yazık, bir taç'a falan daha yaraşır.

Ama ve lâkin...

Buradayken, protokol genel müdürü, dünyanın en temiz insanlarından biri Halûk Kuran'ın eşiydi. Gene eşi, şimdi Ürdün'de Sefire...

Gençtir, sempatiktir, sokulgandır, eliyle türbanlarını yapar.

«— Elbisen ne güzel» demeğe kalmadan...

«— İngiltere'den üç kuruşa aldım, dört kuruşluk bir gül taktım» gibi sempatiklikler söyler. Doğrudur da belki, ama söylemeyi hiç ihmal etmez!...

Varlıkları yoktur. Çıkarcı ve yığınakçı bir çift değildirler. Otuz yaşında belki yoktur. Yirmi beş yaşında bile gözükmez...

Çok büyük bir olgunlukla, muamelesi, meleğe de şeytana da aynıdır!...

Karı koca, o da gidebiliyorlarsa, onbeş gün İstanbul'a, yaz tatiline giderlerdi, akraba evine, otobüsle...

Buraya kadar iyi... Fazla iyi...

Şimciiik, İsrail, Ürdün'ü süpürdü. Kral Hüseyin hüngürdedi. O da normal. Bizim çok genç, çok sevdiğimiz sultane hanım, hastahanelere gitti yara sardı. Burda «durum» diyorum...

Ve bu yara sarma'dan, basının bir çekidinde bahsedildi... «Durum» diyorum. Burda gene ana unsur aksaklığı var. İnşallah akademin onanır Çağlayangil'im... Bu gösteri, oruçlara benziyor...

Şimdiyedek Türkiye'de hiç mi su baskını olmadı? Hiç mi zelzele olmadı? Hiç mi yıkım olmadı?...

O zaman herkescağız nerdeydi?... Büyük olaylarda, «vakit» meselesi de oynamaz!...

Bu gene, kendi çocuklarını ihmal edip de, kör karanlıkta, yuvarlarda, sorusuz bakışlı, mahzun çocukların karşısında süt karıştırmağa benziyor.

Demek, en sempatik, en genç sultanelerde bile, ana unsur aksamakta... Demek ki, sultaneliğin, iktidar hastalığına benzeyen, hastalıkları var. Akademinde, o hastalıklara karşı, aşı bulundurmalısın Çağlayangil'im... Mao'nun sözü aklımda: «Çin, bütün saldırganlarını yutmuştur»... O ince, o gevşek ağlarıyla, hele zeki insanları, daha kolay yutar... Neden mi?... Zeki insanlar, dana «adaptabl» (uyuşgan) olurlar... Zeki insanlar, gelenekleri daha çabuk öğrenirler... Zeki insanlar, karşılarındakileri, insan yerine koyarlar... Aptallar, yenilmez, yutulmaz, su geçirmez!...

Zeki adamsın Çağlayangil'im, etrafında, o zarif hanım demetini görünce, Çin'i hatırlıyorum, Osmanlı İmparatorluğunu ve Bizans'ı hatırlıyorum... Neleri neleri hatırlıyorum!... Eşinin boynuna pandantif gibi asılan sefireyi hatırlıyorum...

O akademiyi kura dururken, bir de yılbaşı kartlarına göz attın mı hiç? Yaşmaktan feraceden geçilmiyor... Direnirseniz, üstünüze üstünüze saldırıyorlar:

«— Mâziyi inkâr mı edeceğiz?» diye...

Zürih'te, çok ünlü ve çok genç, dünyada as bilinen bir Türk cerrahı vardır: O'dur Türkiye bence...

Milletlerarası şiir ödülü alan, ozan Fazıl Hüsnü Dağlarca vardır: O'dur Türkiye benim için...

Fizisyen Oktay Sinanoğlu, kardeşi dil bilgini Suat Sinanoğlu, onlardır Türkiye benim için...

Türkiye'yi, İdil Biret'in sihirli parmakları temsil eder... Antalya'da kum üzerinde Amerikanca debelenen devecikler değil.

Sonra, gâvur kişi şalvarlı kıza göz dikiyor diye, ben neyimi değiştireyim?...

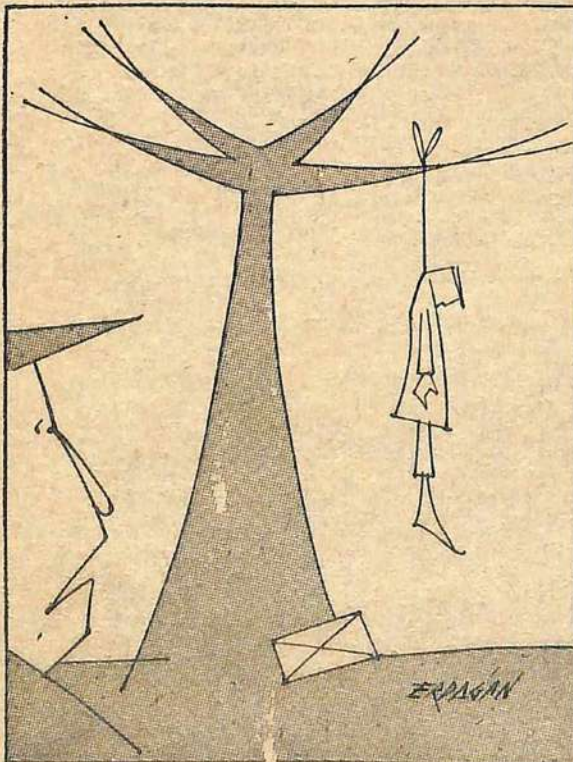
Genel havaya, zamanın sultanelerine de uymuştur... Millî miras, onlar için, bir bindallı, bir kırık pipo, bir nargile haline gelmiştir...

Veya, dolgun popolarının hoplattığı, çiçekli bir şalvar... Ve üstüne üstlük de kendicağızlarını eşi bulunmaz iyi niyet elçileri sayıyorlar...

Çağlayangil'im, savurtma kendini, o uydurma piponun dumanında... Eritme kendini, o nargilenin gulgulesinde...

Revizyon, revizyon, revizyon... Zamanın sultan ve sultanelerini, revizyona tâbi tut... Etrafındaki demetten bir iki çiçek eksile.. Ne gam!...

— SON —

Yazılı

PAZARTESİ

An meselesi

Dünya borsalarını alt üst eden altın spekülâsyonu karşısında kılını kıpırdatmayan tek ülke, yine Türkiye oldu. Milletler doların değerini korumak için çare arıyor, bizimkiler bayram yapıyor. Sevincimizin nedeni de şu: Altın stokumuz bulunmadığı için, altına ne olursa olsun bize zararı dokunmayacak; hele doların değeri düşerse bütün dünyaya borcu olan Türkiye, bu işten epey kazanç sağlayacak. Aklı erenlerimizin söyledikleri bu. Şimdi geçmişten geleceğe doğru şöyle bir bakalım isterseniz.

Sterlin değerini yitirdi, borçlarından ötürü Türkiye önemli miktarda kâr etti.

Doların değeri tehlikeye girdi, bilim adamlarımız böyle bir düşüşün bize zarardan çok kazanç sağlayacağını müjdeledi.

Anlaşılan, kâra geçmemiz için sıra geldi Mark'a... Onu da havale ettik günde beş vakit secde ettiğimiz Hak'ka; gayrı kıratın peşinden dört nala gidiyoruz A.P. nin vadettiği refaha!

SALI

Bölünmenin nedeni

Geçirdiği rahatsızlıktan sonra ilk defa yürüyüşe çıkan İnönü, altın konusuna değinerek, «Kemerleri sıkmak lâzım» demiş.

Zaman zaman iktidar sözcülerinin, «Bölücülere ve bölücülüğe asla fırsat vermiyeceğiz» gibi sözlerini dinledikçe, kimin kimi nasıl böldüğünü düşünür de bir türlü içinden çıkamazdık. Oysa bu bölümlerde kimsenin günahı yokmuş.

Paşanın, «Sıkmak lâzım» dediği kemerleri 1942'de sıktık, 46'da sıktık, 50'de sıktık, 54'te sıktık, 57'de sıktık, 61'de, 65'te sıktık.

Eee, insaf Paşam... Bunca sıkmaya bel mi dayanır? Sonunda «çıt» diye ortadan koptuk!

«Bölme-bölünme» dedikleri bu olsa gerek.

ÇARŞAMBA

Kral öldü, yaşasın kral'

Saraçhane geçidine «İşcan» adının verilmesi, A.P.'li üyelerin oyları ile reddedilmiş.

Saraçhane geçidi için iki tarih düşürmek gerekiyor desenize... Geçit, merhum İşcan'ın eseri, bir ismi ondan esirgemek işgüzarların şaheseri!

PERŞEMBE

Garibin son kaybı

Almanya'dan izinli gelen bir işçimiz, İstanbul'da aklını kaybetmiş.

Kazanmak için yurt dışına çıkıyoruz, canımız bir şeyimizi kaybetmek istedi mi, ne yapıp yapıyoruz, yine vatanımızı buluyoruz.

Adamcağızın hayat hikâyesini okurken bayağı duygulandık. Üç beş kelime ile size de özetleyelim isterseniz: Garip evinden oldu, barkından oldu, gurbet ilde bir iş buldu, tam kendini toparlarken yurduna döndü aklından oldu!

CUMA

Mücadele

Bir kaç yıl önce, «Gecekondu yapımına asla müsaade edilmiyecek» diye bar bar bağıranlar, şimdi gecekondulara tamir ve tâdil ruhsatı verileceğini açıklıyorlar.

Eh, bu da gecekondu ile mücadelenin başka bir şekli olsa gerek. Malûm, gecekondu yapımını yasakladılar, ortalık gecekondu doldu. Bu sefer değiştirdiler politikayı.

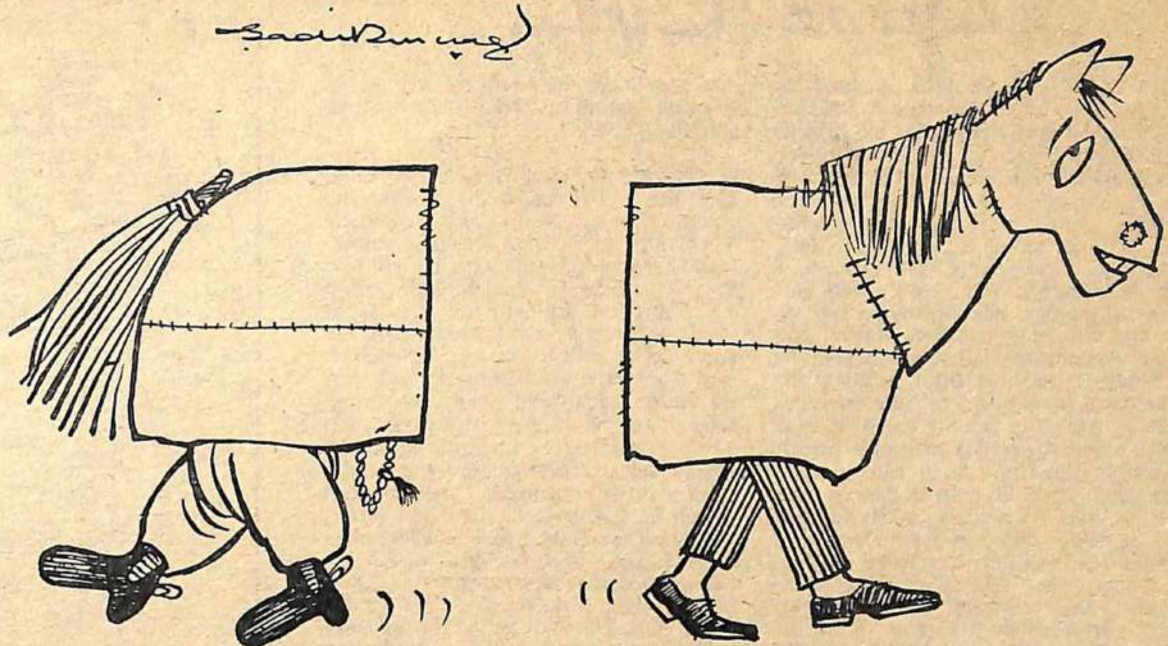
«Gecekondu yapacaklara arsa verilecek» dediler...

«Gecekondulara tapu verilecek» dediler...

«Gecekondulara su ve elektrik verilecek» dediler...

«Tamir tâdil ruhsatı verilecek» dediler...

Ve böylece vatandaşla hükûmet elele, gecekonduları birer villâya benzettiler. Şimdi üç kattan aşağı olanlar gecekondu sayılıyor.

Yazısız

Eyvaaah!

Dünyanın ünlü modacıları 1968 yılının kadınını anlatıyorlar: «Etekler kısalacak, kemerler sıkılacak, kadın zayıflayacak!»

Eyvaaah!... Desenize yurdumuz kemer sıkmayı, ince kalmayı öğrenmek isteyen dünya kadınlarının istilâsına uğrayacak!

CUMARTESİ

Başka ne yapmalıydı?

Bir de altınsız konu bulalım size. İşte bir haber: «Ecevit, A.P. lilerle eski D.P.'lileri, C.H.P.'ye dâvet etti.»

Sonunda rakiplerine boyun bükecekleri belliydi zaten. Zira koskoca C.H.P.'de kalan bir Genel Başkanla, bir Genel Sekreter. Diğerlerine gelince: Gideni gitti, kalanlar da nasıl olsa seçimlere kadar gider!

Herkes bize çalışıyor

Arkadaşını öldüren yankesici polislere, «Milleti bir belâdan kurtardım» demiş.

Oldu olacak ceza yerine adamcağıza ödül verseler bari. Neden derseniz, ömrü günü bizi kurtarmak için plân kurmakla geçmiş garibin.

Bir bakıyorsunuz bizi belâdan kurtarmak için adam öldürmüş, bir bakıyorsunuz bizi paradan kurtarmak için cüzdanı yürütmüş!

PAZAR

Rakama bak, durumu anla!

Plânlama kaynaklarına göre, Türkiye'de okuldan çok cami varmış. Sırayı bozmadan aktarıverelim buraya.

Yurdumuzda 6500 kişiye bir ebe düşüyormuş, 2900 kişiye bir doktor, 1100 kişiye bir okul ve 762 kişiye bir cami...

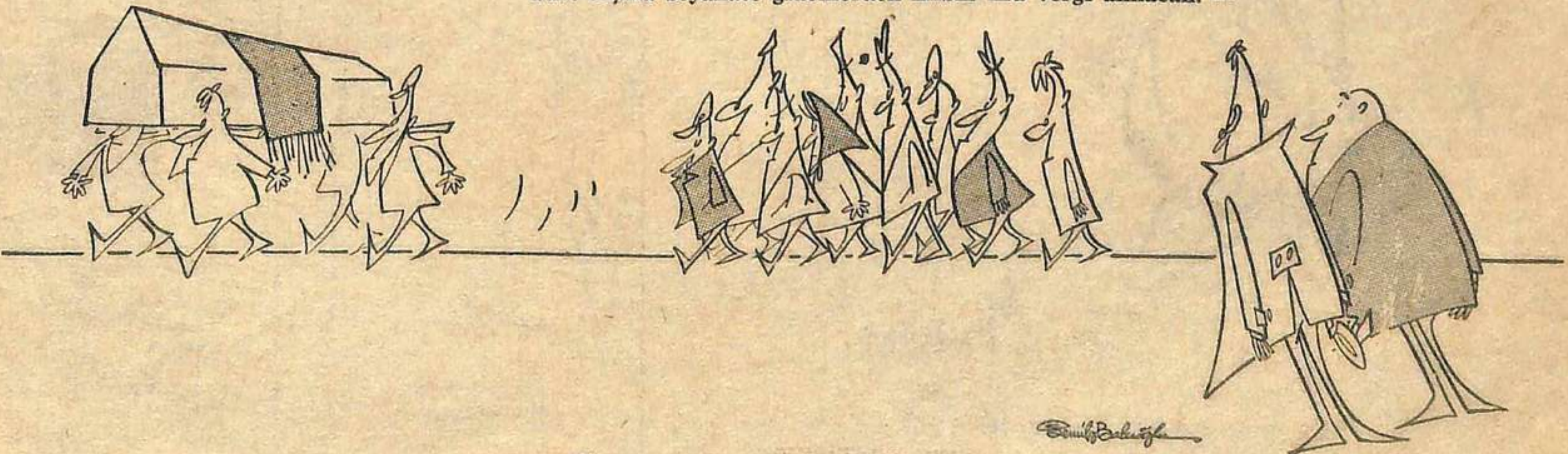
İşimizin Allaha kaldığı, şu rakamlardan nasıl da belli!

Denesek mi acaba?

Turizmden yılda milyonlarca dolar kazanan İrlânda, turist akınını durdurmak için, gazetelere «Sayın turistler... Çok rica ediyoruz, lütfen bir süre bizim memleketimize uğramayınız» diye ilânlar veriyormuş.

Bizde ise tam tersi oluyor bu işin. Zarara girdikçe turist çekmenin yollarını arıyoruz, turist çektikçe zarara uğruyoruz. Acaba diyoruz, bir de İrlânda'nın tuttuğu yolu denesek... Denesek de bırakın kârı, hiç değilse zarara uğramayı önlesek...

— Yurt dışına seyahate gidenlerden ikibin lira vergi alınacak. —

— Şansı varmış, yurt dışına gitmiyor!

Biraz Tuz...

GEÇEN ayın en tatlı olaylarından biri Dormen Tiyatrosu aktörlerinden Metin Serezli ile aktrislerinden Nevra Şirvan'ın sahnede kıyılan nikâhlarıydı. Bir çiçek bahçesine benzeyen sahnenin ortasına bir masa oturtulmuş, gelinlik ve duvağıyla Nevra Şirvan yanında smokini ile oturan Metin Serezli'ye «Evet» diyordu. Tiyatronun sahibi Haldun Dormen de ilk defa sahneye koymadan hoş bir oyun seyrediyordu. Sahnenin ortasında flâşlar parlıyor, damadın en yakın arkadaşı Altan Erbulak bu sahneyi filme çekmek için elindeki boyuna yakın makinelerle ortada cirit atıyor ve sık sık ayağı makinelerin kordonlarına takılıp sendeliyordu. Öpüşme sahnesinin filme alınışı o kadar uzun sürdü ki, gelinde damat «Biz.. Biz...» sesleri arasında sekiz on defa hiç de sıkıcı olmayan bu öpüşme sahnesini tekrarladılar. Damadın gelinin ayağına basışı, sahneye yerleştirilen yüksek sesli mikrofonlar sayesinde «gök gürültüsüne» benzeyen bir ses çıkarttı. Yeni evliler şerefine Zeynep Tedü'nün evinde bir kokteyl verildi. Mesut çift o gece Ankara'ya uçup, iki gün sonra sahnede bedbaht bir evli çiftin hayatını karşılıklı canlandırmak üzere İstanbul'a döndü.

* * *

Paris'te Tanıtma Büromuzda muazzam bir faaliyet göze çarpmakta. Büronun Müdürü Nevin Menemencioğlu, Türkiye'ye gelecek olan Fransız turistlerinin geçen yıla nispetle bu yıl tam üç misli olacağını açıkladı. Buna sebep de o büronun çok iyi çalışması. Şimdi Champs-Elysee'de kiraladıkları nefis binada üçyüz kişinin oturup dinlenebileceği konferans ve sergi salonları var. Şu sırada harıl harıl dekorasyonla uğraşan Tanıtma Büromuzu ziyaret eden Vitali Vakko'nun bomboş duran camlarının perdelerini fabrikasının imâl ettiği Türk motifli kumaşlarla süsleyeceğini söylemesi ilgilileri çok memnun etti.

Hayat pahalılığından şikâyet edenlerin, lûtfen Taksim'de yeni açılan Tekel mağazasına uğramalarını tavsiye ederim. Oradaki ilgililerden öğrenecekleri şeyler kendilerini hem memnun edecek, hem de şaşırtacaktır. Şaraplarımızın dışarda gördüğü rağbet memnun edici bilgiler arasında. Hemen her biri,

SEVİLEN ŞARKILAR

NİHAVEND ŞARKI — Bir bekârın ağzından:

İçimde yeşil gözlü bir kadın özlemi var
Bu yıl da efkârlıyım ağla bekâr, iç bekâr
Bitsin be bu bekârlık, sürmesin sona kadar
Bu yıl da efkârlıyım ağla bekâr, iç bekâr.

SABA ŞARKI — Nişanlı erkeğe öğüt:

Bir nikâh yap ve karınla bozuşma Allah aşkına
Dır dır ederse de ki: Konuşma Allah aşkına
Fazla içme sen de ha, çok kusma Allah aşkına
Dır dır ederse de ki: Konuşma Allah aşkına

Yarışma karikatürlerinden:

— Hadi bahse girelim.. Kız mı, oğlan mı?

Erman Kayhan — ESKİŞEHİR

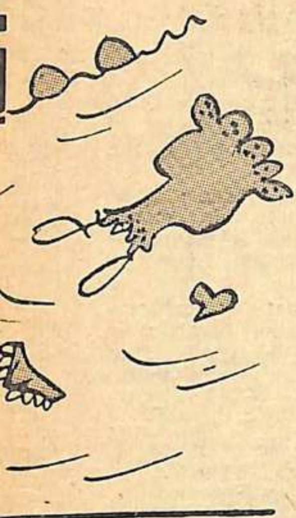

Bahar rüz

Bahar Şakası!

zarası!

Biraz Biber...

yabancı ülkelerde birincilik kazanmış; endamlı şişelerin boynundaki kordelâlar ve madalyalardan rütbesini anlamak mümkün. İkincisi, özel sektörün elinde inceldikçe incelen kibritlerine (bunların bazıları, eğer yanarsa patlayıp vücudun muhtelif taraflarını yakmakta birebirdir.) karşılık, Tekel'in sağlam ve yanınca etrafa dehşet yerine alev veren kibritleri.

Şaşırtıcı bilgilerin başında, bir şişe viskinin yüz elli liraya satılması, kapışılması ve hattâ bunun artık vesikaya tâbi tutulması. Evet, yanlış duymuyorsunuz... Bakmışlar ki, bu viskinin alıcısı çok, ilgililer de bu şişelerden en fazla bir müşteriye dört adet satma kararı almışlar.

* * *

Maden Fakültesinin kuruluşunun onbeşinci yılında şair Behçet Kemal'in kürsüye çıkıp bir nutuk vermesine mânâ veremeyenler, biraz sonra onun kendi ağzından asıl mesleğinin ve tahsilinin «maden mühendisliği» olduğunu duyunca çok şaşırdılar.

* * *

Kendisini, tiyatro hocalığına adayan aktris Aylâ Algan bir sürmenaj geçirdiğini söyleyerek Uludağ'a dinlenmeye çıktı. Çevresinde neşesiyle tanınan Aylâ Algan'ın son günlerde neyle meşgul olduğunu söyleyelim de, siz bu asabî buhranların sebebini öğrenin: «Marat Sade» adlı bir tiyatro eseri var. Dünyanın her tarafında, oynanan her tiyatroda, birçok kişileri yarı deli hale getiren bu eseri sahneye koymakta ısrar eden Beklân Algan, karısının sinirlerinin bu hale geldiğini görünce bakalım piyesi değiştirecek mi?

* * *

Bir moda evinde genel müdürlük yapmakta olan ebedî kraliçelerimizden Günseli Başar'ın yeni yeni marifetleri ortaya çıkıyor. Şimdi hemen her gittiği toplantı ve baloda kendisine şarkı söylemesi için ısrar ediliyor. O da ekseriyetle sırtını dinleyicilere, yüzünü orkestraya vererek İngilizce şarkılar terennüm ediyor. Yalnız her zamanki gibi «yorgunluğundan ve hastalığından» bahsederek bir şarkıdan fazla söyleyemiyeceğini bildiren kraliçeye büyük kulüplerden câzip teklifler geleceğe benzer.

Leylâ ERDURAN

SEVİLEN ŞARKILAR

HİCAZ ŞARKI Söyleyen: Tatavlalı Tavlacı Naci.

Oyun alacak diye kaç yıl avuttu felek
Herif altı mars yaptı, boşuna zar beklemek
Ne bir tek düşeş geldi, ne de beklenen se-yek
Herif altı mars yaptı, boşuna zar beklemek

NİHAVEND ŞARKI Söyleyen: Kabzımal Cemal.

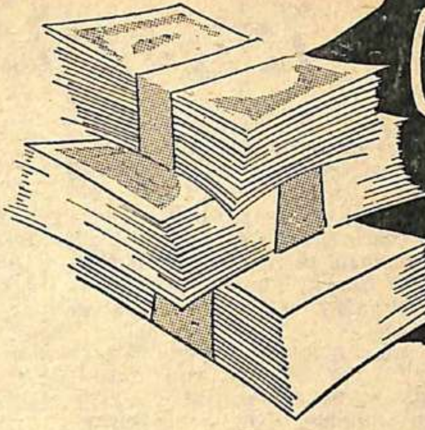
Baharda bu yıl bir meyva var yüzün gibi
Davulda ses, zurnada peşrev olmaz oldu neden?
Manavda sarı bir ayva var yüzün gibi
Davulda ses, zurnada peşrev olmaz oldu neden?

Tersine çeviren: MUKADDER OZAKMAN

Mecliste, mini etekten yakınıldı. — Gazeteler —

— Bunların bacaklarına bakmaktan, bizim suratımıza kimse bakmaz oldu!

ON İKİ BİNİ NASIL ERİTTİK?

Muzaffer İZGÜ

BÜYÜKLERİMİZ, istedikleri kadar devlet dairelerinde tasarruf desin dursunlar, biz gereken tasarrufumuzu Şubat ayı içerisinde yaptık...

Devlet memuru olmayanlar bunu bilmezler. Devlet daireleri için her yıl bütçeden belirli bir para ayrılır ve bu ayrılan para, ilgili daireye: «Efendim, 1967 yılı için şu kadar tahsisatınız vardır» diyerek, bildirilir. Ve yine cümle müdür ve memurlar bilirler ki, bu para Şubat 29 akşamına kadar har vurulup harman savrulmazsa, artan para hazineye kalır. Ve de yine, bütün memur ve âmirler bilirler ki, örneğin basit bir tapu dairesi, bir su işleri dairesi, devlet hazinesinden asla zengin değildir...

Onun için devlet dairelerinde Şubat ayı içerisinde bir fatura oyunudur başlar. Kereste faturasıyla önlüklük mü alınmaz, kâğıt faturasıyla kalem takımı mı alınmaz, benzin faturasıyla kolonya mı alınmaz? Sen devlete aldım diye bir fatura göster de, ister makara al, ister boncuk al, ister iğne al!

Şubatın onunda acele kaydıyla müdür bizi toplantıya çağırdı:

— Arkadaşlar, dedi, biliyorsunuz bugün ayın onu. Şubatın şurda bitmesine ondokuz gün kaldı. Ondokuz gün sonra, bu yılın bütçesi tamam. O güne dek elimizdeki parayı harcadık ne âlâ, harcamazsak...

Muavin Reşat bey:

— Hazineye kalır efendim, dedi.

Müdür devamla:

— Biliyorsunuz arkadaşlar, bizim daire...

Reşat bey cümleyi tamamladı:

— Hazineden zengin değildir...

— Evet, zengin değildir arkadaşlar... Ben diyorum ki, bu parayı...

Aldı Reşat bey:

— Eritelim diyorum.

— Evet, eritelim arkadaşlar!

İkinci muavin, Hilmi bey sordu:

— Acaba kaç lira paramız var beyefendi?

— Oniki bin lira Hilmi bey.

Reşat bey:

— Oniki bini eritmenin yollarını araştıralım, dedi.

— Oniki bini nasıl eriteceğiz?

— Acaba bu oniki binle neler alalım?

— Oniki bini nasıl sıfır edelim?

Müdür bir sigara tüttürdükten sonra:

— Bu konuda düşünelim arkadaşlar! dedi.

Kafalarımızı patlatmağa başladık.

Müdür:

— Görüyorsunuz arkadaşlar, dedi, memur olmak ne kadar zor. Vallahi vicdan meselesi kardeşim. Şimdi bu parayı eritmesen, hazineye kalacak, zavallı dairemizin bu işte kabahati ne? Eritelim desen, işin yoksa ne alalım diye kafa patlat dur! Ne var canım sanki, devlet dese ki, size şu kadar para ayırdık dese, harcadığınızı harcayın, harcamadığınızın hepsi sizin. Ne olur yâni böyle dese!

Daktilo Neriman atıldı:

— Vallahi o zaman efendim, dedi, haftada bir şerit yerine, altı ayda bir şerit atarım, yılda bir makine yerine, on yılda bir makine atarım.

Evrak kayıtçısı:

— Yemin olsun bi tek kalemle bir yıl idare ederim.

Ambar memuru:

— Şimdiki gibi yılda otuz kilit alacağıma, o zaman yılda bir kilitle vaziyeti idare ederim... dediler.

Müdür:

— Öyle arkadaşlar, diyerek pofladı. O zaman ben de halının Ispartasını, Demircisini aramam, kilim bile sererim...

Muavin Reşat bey:

— Kristal kül tablası kullanacağıma, hani şu çifti elli kuruş olan teneke kül tablaları var ya, onlardan alırım, dedi.

Müdür içini çekti:

— Görüyorsunuz ki arkadaşlar, dedi, hepinizin içi, vatan millet aşkıyla dolu. Yeter canım, vallahi sizdeki şu vicdan bir memur için yeter de artar bile.

Bu arada, ikinci muavin Hilmi bey:

— Beyefendi, dedi, geçen günü karakolun birinde şöyle bir yazı görmüş, okumuştum: «En rahat yastık vicdandır» diyordu bu yazıda. Şayet kabul ederseniz, bu yazıdan bir tane sizin odaya yazdırıp asalım!

Müdür:

— Bütün odalarımıza asalım, dedi. Bizden daha vicdanlı kişiler yoktur her halde.

Reşat bey, tasdik etti:

— Ona ne şüphe müdür bey!

Tam yarım saat kellelerimizi çalıştırdık, münüakaşalar ettik. Ne alalım, nasıl alalım, bu oniki bini nasıl eritelim diye. Sonunda herkes, vicdanının emrettiği şekilde konuştu. Müdür:

— Arkadaşlar, dedi, ben odama yeni bir halı istiyorum.

Reşat bey tasdikledi:

— Muvafık efendim. Zaten ben o halıyı geçen yıl alırken size hatırlatmıştım efendim, bunların tüyleri çabuk dökülür demiştim. Bu yıl öyle bir halı alalım ki, nah, bir karış tüyü olsun!

— Kaça alırız acaba Reşat bey?

— Vallahi efendim, üçbini verirsek şahane bir halı alırız. Ben lâstikçiyle konuştum. Bize lâstik faturası verecek. Ayrıca tamirciyle de konuştum, o da tamir faturası verecek!

— Güzel!

— Efendim biliyorsunuz, ben de kül tablası ve çöp kutularına karşı bir tutkunluk vardır. Bir yerde ithal malı çöp kutuları gördüm. Yüzer lira imiş. Eğer, şey edilirse, yâni münasip görülürse, bunlardan odamın dört tarafına dört tane alıp koymak istiyorum.

— Olur, alalım Reşat bey!

— Sonra efendim, bir yerde de iki tane antika kül tablası gördüm. Adamı biraz sıkıştırırsam, tanesini yüzellişer liradan alabilirim.

— Alalım Reşat bey. Ama bunun...

— Faturası değil mi efendim? Ben badanacıyla konuştum, beşyüz liralık bir badana faturası verecek!

— Ama...

— Yılda iki badana olmaz diyeceksiniz, değil mi efendim? Vallahi kabahat bu binanın kat'i kabulünü yapan mimarda. Güneşe karşı olan böyle bir binada elbette badana tez solar.

İkinci muavin:

— Efendim, masaların hepsini değiştirelim, dedi.

— Niçin?

— Ceviz yapalım da ondan efendim.

— Yapalım efendim, yapalım, diye bağrıştık.

— Efendim abajur alalım!

— Alalım efendim alalım...

— Efendim tül perdeler alalım!...

— Alalım efendim alalım!...

— Tuvaletleri alafranga yapalım!

— Yapalım efendim yapalım!...

— Tuvaletin yanına bir duş yapalım!

— Yapalım efendim yapalım!...

— Duvarları deniz mavisine, tavanları gök mavisine boyatalım!

— Boyatalım efendim boyatalım!.. diye bağrıştık.

Faturaları da nereden uyduracağımıza karar verdikten sonra, alınacakların bir listesini yaptık, fiyatlarını topladık. Tam onbeş bin lira tutmuştu.

Müdür:

— Olsun arkadaşlar, dedi. Üç bini de 1968 yılının bütçesinden ödemek üzere borca alır, ona göre faturaları düzenleriz. Dağılabilirsiniz arkadaşlar!

Reşat bey, dışarı çıkarken sordu:

— Sayın müdürüm, o, vicdan, yastık yazılarını, hangi zemin üzerine, hangi renkle yazdıralım?

— Fıstık yeşili üzerine, kanarya sarısı olsun? Nasıl arkadaşlar?

— Çok güzel efendim, dedik ve dışarı çıktık.

Muzaffer İZGÜ

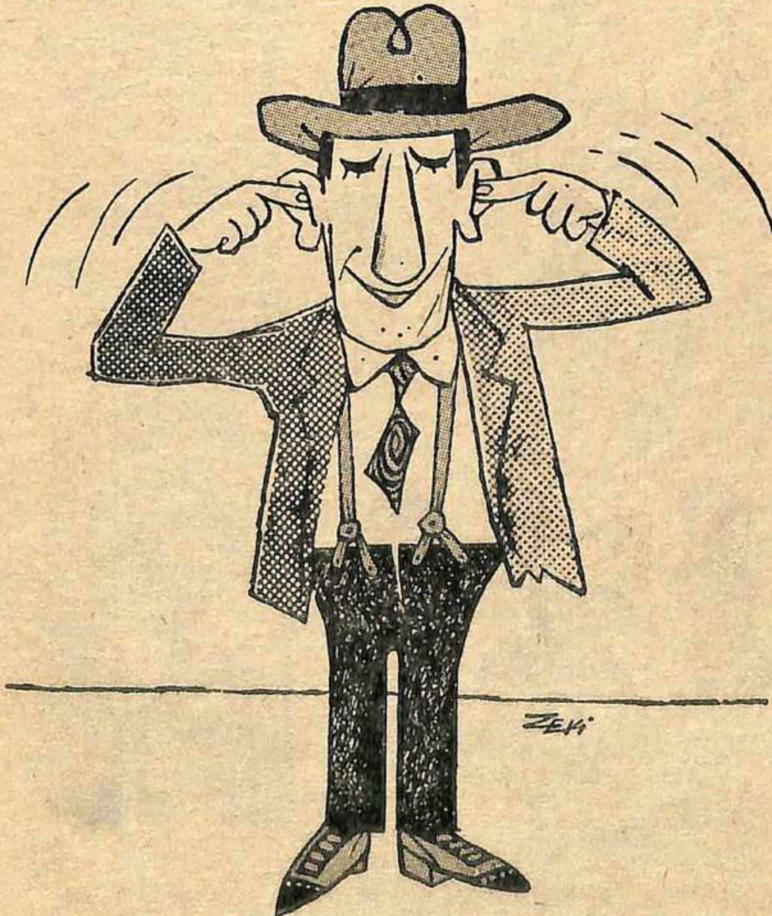
Maliyeti değişmez

Dünyayı yönetenlerin fikir ayrılıklarına karşı, moda dünyasını yönetenler tam bir fikir birliği içindeler. İkibin yılında kadın giyiminin nasıl olacağını düşünmüşler taşınmışlar, görüşlerini açıklamışlar: «İkibin yılının kadını ya tamamen çıplak, ya da mahrem yerlerine sadece bir incir yaprağı takmış olacak.»

Bu kadarcık şeyi bilmek için günlerce kafa yormanın gereği var mı? Meyve fiatlarının son beş yıl içindeki değişimini incelemek, gelecek için tahmin yürütmeye yeter de artar bile.

Gelecek yüzyılın kadını giyim kuşam derdinden kurtulup, sadece mahrem yerlerine birer incir yaprağı takacak, takacak ama, bırakın inciri, yalnız yaprağına sahip olmak için sanırız bir kostüm parası harcayacak!

Partiler, seçim hazırlıklarına başladı. — Gazeteler —

Vatandaş — Ben hazırım!

Kadınlar, çarşaf giymeye dâvet ediliyor. — Gazeteler —

Çarşafaltı!

EĞLENCELİK-EĞLENCELİK

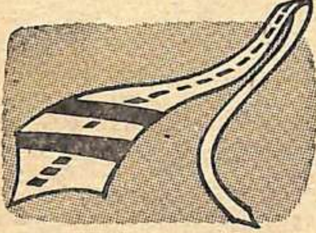
SUAVİ SÜALP

KARIŞIK KONULAR

KRAVAT NASIL TAKILIR?

Kravat boyuna takılan bir giyeçtir. Kravatı daha çok erkekler takar. Kravat eski devirlerde Romalılar devrinde İmparator Romaniüs devrinde icat edilmiş ve zincirden yapılarak esirlerin boynuna takılmıştır. Fakat bu sıralarda Romaniüs'ün güzel karısı Sabriye bir gün Gladyatöre çıkan esirlerden birine tutulmuş ve onu gizlice odasına alarak sevişmeye başlamıştı. Fakat birden dışardan münasebetsiz gürültüler duyan şehvetli kraliçe aceleyle esirin boynuna zincir yerine incir, pardon bir bez bağlamış ve içeri giren kocasına ne cevap vereceğini şaşırmıştır. Alenen cinsi vaziyette yakalanan kadın ağlarken imparator esirin boynundaki bezi görmüş, karısına:

«— Bu adamın boynundaki zinciri neden çözdün, bu ne?» diye sorunca esir heyecanla:

«— Gravatüs opus doksanbeş, vanileüs oma patüs» demiştir. Bu lâfların üzerine İmparator gülerek:

«— Demek öyle, bundan sonra bütün esirlerin boynuna bu bezlerden bağlayacaksınız. Bu şekilde bütün esirler böyle gezecek» demiş ve ondan sonra da kravat moda haline gelmiştir. Fakat şimdiye kadar bütün uğraşmalarımıza rağmen, esirin İmparatora ne dediği anlaşılamamıştır. Tarih bazan böyle karanlık noktalarla doludur.

Kravatın nasıl takıldığına gelince, bunu herkes bilir. Anlatmaya fazla lüzum görmüyoruz.

●

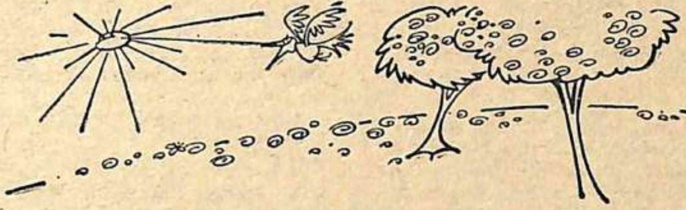
RESMÎ İLÂNLAR

KAFA ÜTÜLENECEK — Bu akşam Doktorun meyhanesinde meşhur akşamcılardan Dut Ekrem tarafından sabahın erken saatlerine kadar kafa ütülenecektir. Kafasını bulmak isteyen içkiye ve muhabbete müptelâ arkadaşların tam zamanında Doktorun meyhanesinde bulunmaları hassaten rica olunur...

Kafa Ütüleme Anonim Ortaklığı Dut Ekrem ve Şerikleri

DOLMA DOLDURULACAK — Yarın Hüsnüyanım teyzelerde bütün mahalle kadınlarının iştirakiyle zeytinyağlı lahana dolması doldurulacaktır. Bütün dolmayı sever hanımların tam saatinde tepsinin başında ellerini yıkamış olarak bulunmaları insaniyet namına istirham olunur.

Hüsnüyanım ve Ortakları Dolma Doldurma Kurumu —adına Nuriye hanım—

BAHAR GELİYOR, AŞIK OLMAYA HAZIR MISINIZ?

Baharın yakın olduğu şu günlerde yapılacak en doğru hareket âşık olmaktır... Daha şimdiden kendinizi bu ulvi hisse hazırlamak için aşağıdaki maddeleri öğreniniz... Lütfen...

1 — Önce içinizden çok fazla miktarda heyecan duymaya çalışın... Bunun için de derin derin nefes alın.

2 — Âşık olacağınız insanı bir gün Taksim'e çıkıp seçin. Tabii erkekseniz bir kadın, kadınsanız bir erkek seçmeniz şarttır.

3 — Onu hemen takibe başlayın... Aranızda yirmi adım mesafe olmalı... Zamanla bu mesafeyi kısaltın.

4 — Tam münasip bir yerde, onun yanına sokulup: «Size âşık olabilir miyim acaba?» deyin... Tabii kafanıza bir çanta yemeniz ihtimali her zaman vardır... «Evet» cevabını alır almaz hemen ona âşık olun.

5 — İlk randevuda hemen tenha bir yere gidip çiçekler arasında oturun... Yalnız dikkat edin, çimenler elbisenize leke yapabilir... Altına bir mendil serin.

6 — Kalbinizdeki hisleri ona yavaş yavaş açın... Birden açmayın dağılıverir, üstünüzü de berbat eder.

7 — Aşkınız kat'î bir şekil alınca, kendinizi içkiye ve şiire verin... Ondan başka bir şey düşünmeyin.

8 — Geceleri uykunuz kaçsın ve yemeden içmeden kesilin... Günde sadece bir zeytin tanesiyle idare edin.

9 — Aşkınızın ilk haftasından sonra iki kere intihara teşebbüs edin.

10 — Ya intihardan, ya da gıdasızlıktan ölmedinizse âşık değilsiniz demektir.

Boşuna kendinizi yormayın... Çünkü âşık olmak da bir kaabiliyettir... Vazgeçin ve işinize bakın... Bir de sizinle uğraşmayalım.

KADIN ÜSTÜNE MÂNALI LÂFLAR

Kadın nedir senin adın? — NURİYE HAYATIM.

Her erkeğe bir kadın lâzımdır. — KARIN FERİHA.

Kadın bir meçhuldür. — ESRARENGİZ MEDİHA.

Kadın deyip geçme — ERKEK DE VAR.

Bir kadının yaşı, şaşı olanında daha iyi belli olur. — ŞEHLÂ ZEHRA.

Kadın, erkeğini nerde olsa tanır. — KADINLAR HAMAMI.

Kadın bir deniz gibidir. — LOSTROMO HAKKI.

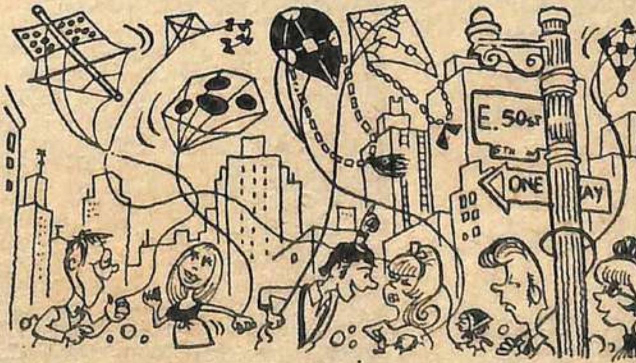
Kadın bir kürdana benzer. — HESABI GETİR.

Kadın kadına baka baka soyunur. — TERBİYESİZ.

Kadın genç kızken hayâlperest, evlenince realist, yaşlanınca fetişist olur. — JEAN PAUL SARTRE.

Kadın erkeğin lüzumlu bir aracıdır. — MALZEME OFİSİ.

BAHAR MODASI

Son zamanlarda Amerika'da 40 milyon uçurtma satılmış. Bu uçurtma dalgası nereden esti? diyeceksiniz. Anlatalım: Sözde sıkılgan Amerikalı genç âşıklar bu uçurtmalar vasıtasiyle sevgililerine aşklarını bildiriyorlarmış. Uçurtmaların ipleri birbirine karışınca mahcup delikanlı, kıza, «Benimki, seninkine takıldı. Sen benimsin, ben senin!...» diyormuş ve böylece aralarında flört başlıyormuş.

KARIŞIK KONULAR

CHOPİN VEREM DEĞİL MİYDİ?

Meşhur besteci ve piyanist Frederik Şopen'in veremden öldüğü söylenir. Söyleyenler kendini söyler. Aslında Şopen veremden değil ülserden ölmüştür. İşte Jorj Sand'ın elimize geçen hâtıra defterinin o sayfası... Hep beraber okuyalım da vaziyeti anlayın:

18 Mart 1878, Paris

Frederik bu sabah gene benden gizli pastırmalı yumurta yemiş. Şimdi piyanonun başında kıvranıyor. Kendisine, «Neden bunu yaptın sevgilim? Biliyorsun doktor sana pastırmayı menetti. dedim. Dalgın dalgın yüzüme bakıp: «Şopen'in ölümü pastırmadan olsun» dedi ve sonra ilâve etti:

«Bak, sen uyurken beş tane

polonez, iki tane noktürn yaptım. Tuzu biraz fazla oldu ama, idare et!» Ve sonra başladı çalmaya... Yârabbi ne içli çalıyor... Fakat birden durdu... Yoksa parmağı tuşların arasına mı sıkıştı? derken birden piyanoyla karışık yere yuvarlandı... Koştum... Bana sarıldı:

«Ben mideden gidiyorum, fakat herkese veremden öldüğümü söyle sevgilim, daha romantik olur» dedi. Ve kolarımın arasında gitti... Tabiî artık bana sadece şunları yazmak kalıyor: «Neden, neden?... Bir pastırmalı yumurta aşkımızdan daha mı güzeldi Şopen?...»

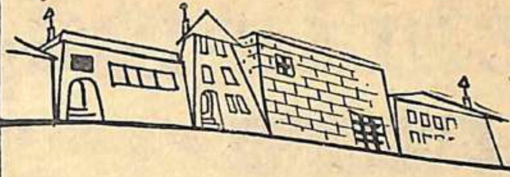
●

SERİ İLÂNLAR

ETİNE DOLGUN — Bir bayana acele ihtiyacım var. Bendeniz emekli bir adamım. Sütlâç, muhallebi ve keşkülden başka bir şey yemem... Donum, gömleğim, pijamam leş gibi oldu... Bana bakan bir kocakarı vardı kaçtı. Giderken ikibin liramı, saatimi de götürdü... Gözü kör olsun. . Şimdi acele bana bakacak etine dolgun, fıstık gibi bir kadına ihtiyacım var... Erkekliğim yoktur. Arada bir çok coşarsam biraz elle pansuman yaparım. Namuslu bir adamım... Gelen kadın sadece bana bakacaktır. Arada bir soğuk havalarda koynuma da alırım... Emekli maaşım ikimizi de idare eder... Fakat maaşımı bir senelik kırdırdığım için, şimdi param yoktur... İstikbalini düşünen kadınların bu ilânı ciddiye almalarını rica ederim... Evde bekliyorum... Zaten bu günlerde adamakıllı tekliyorum...

Asaf Pansuman

SIPA

MUZAFFER İZGÜ

— 11 —

Belli, yorgun kızcağız, binbir güçlükle çıkıyor merdivenleri. Ayaklarım!... Ulan titremeyin be, titremeyin ayaklarım!... Bak sen şu sol bacağıma, şimdi sağ bacağımı da ayartacak.

— Erkeksin be sen erkek, hiç insan yatağına çıplak kadın girecek diye titrer mi?

— Sabahat!...

Ulan, bu da kim?

— Sabahat, uyudun mu yavrum?.. Sen misin yavrum?

Ulan vallahi anası be... Sıpa, ne yapacaksın şimdi Sıpa? Sabahat beni dün akşam doğurdu, ben sizin torununuzum mu diyeceksin? Hey Allahım, darda kalan kullarına yolla bir melek, akıl öğretsin...

— Cevap versene kız?

Enayi mi var senin karşında?

— Uyuyor kuzucağım!...

Uyuyor uyuyor, elleme!

Kocakarının bir sandalyeyi çektiğini duydum. Tam karyolanın başına çekmesin mi sandalyeyi? Elini de tam popomun üzerine koydu... Oh anam oh!... Bir taraftan da tap tap diye vuruyor popomun üzerine. Hem de:

— Sabahat yavrum, neler olmuş neler, diyor.

Birazcık oynuyorum yatağın içinde...

— Teyzenin kızı Nimet var ya, diyor...

Kafamı sallıyorum...

— Anasıyla bir olup, yüzüğü geri atmışlar... Oğlan meğer mahalle fotbolcusuymuş... Yâni senin anlayacağın, boş gezenlerin boş kalfası... Daha önceden nasıl kandırmış kızı biliyor musun?

Hayır, anlamında kafamı salladım. Eli durmuyor ki şu kocakarının. Aman dikkat et hanım teyze, sakın inme aşağılara!...

— Ben, demiş, müteahhit oğluyum, demiş... Babam demiş, en büyük apartmanları yapar, demiş... İnanmış kızcağız. Bir de araştırmışlar ki...

Teyze inme aşağı, sakın teyze sakın!...

Popomu oynattım.

— Oğlan futbolcu, hem de mahalle futbolcusu... Babası da çerezci... Vah kızım Nimetciğim, yazık olacaktı vallahi gül gibi kıza...

Kafamı salladım yine.

— Hani ya, Nimet de az hırlılardan değil ha!... Bu kaçıncı oğlan kimbilir? Yazın pikniklerde, kışın pastanelerde, fink atıyormuş... Allah var, ben görmedim ama, bizim şu komşu Nuran hanım diyor... Senin o kardeşinin kızı iyi bir mal değil, diyor... Hem ne diyor biliyor musun, senin Sabahat pırlanta komşu, pırlanta diyor... Benim kızım tabii pırlanta... Hep yere bakar Sabahatcım...

Öyledir hanım teyze, yere bakar, yürek yakar Sabahat ablam...

Başladı biraz sonra kocakarı sulanmağa:

— Vay benim şeker kızım, vay benim akıllı kızım...

Hele bir inleyeyim bakalım ne yapacak?

— İhhh, dedim.

— Hasta mısın evlâdım?

Yorganın içinden başımı salladım, hayır...

— Yemeğin var mıydı?

Başımı salladım, evet...

— Şu Nimet'in anası da şu yaşa geldi, kardeşim falan amma, daha şöyle bir güzel yemek yapmasını öğrenemedi... Ne zaman iki üç günlüğüne yanına gitsem, mutlaka ishal olur gelirim... Duyuyor musun karnımın gurultusunu?

Ya sen duyuyor musun hanım teyze, benim kalbimin gümbürtüsünü? Haydi, mademki ishalsin, burada işin ne, üstelik karnın da guruldamağa başladı, dosdoğru tuvalete... Ondan sonra biz de başımızın çaresine bakalım, sıvışacak mıyız, kendimizi pencereden mi atacağız, yoksa sihirbazlar gibi, kendimizi şu odanın içinde kayıp mı edeceğiz?

Ya şimdi öbür odaya girer de, benim pantalonumu görürse? Acaba, şöyle hortlaklar gibi çarşafa yorgana sarılıp fırlayıversem, mutlaka aklını kaçırır zavallı... Belki de, korkmaz:

— İmdaaat, hırsız var!... diye bağırır.

Ulan Sabahat abla be, hiç düşünmedin mi be bu durumu? Ben de sormadım sana...

Kocakarının sesi:

— Uyyy karnım!...

Yorgandan kolumu çıkarıp, trafik polisleri gibi helâyı gösterdim. Parmaklarım, kız parmaklarından farksız olduğu için kocakarı çakmadı. Yalnız:

— Sen şişmanlıyorsun Sabahat yavrum, dedi.

Kalktı, yavaş yavaş merdivenleri inmeğe başladı. Tuvaletin kapısının açıldığı ve kapandığını duydum. Ok gibi fırladım yataktan... Bitişik odaya geçtim... Pantalonumu ayağıma, kazağımı da sırtıma geçirdim... Ayaklarımın ucuna basa basa merdivenleri indim... Tam son basamakta, kocakarı tuvaletten çıktı.

— İmdaaat!... dediğini duydum.

Kim giyer artık ayakkabılarını... Kapıyı açtığım gibi fırladım sokağa... Daldım kalabalık caddeye... Beş dakika sonra, şöyle bir kıyafetime baktım. Ayağımda pabuç olmadığı neyse ne, üstelik pantalonumu da ters giymiştim. İşte bir bu eksikti. Suratım, boyum, posum, gösterişli bir insan olmasam, kimsenin ilgisini çekmeyecem ama, serde yakışıklılık var...

Gelen geçen, kadınlar, bilhassa genç kızlar, yukardan aşağı, aşağıdan yukarı süzüyorlar beni. Gözleri, pantalon ve ayakkabılarıma takılınca sanki çadırda yunus balığı görmüşler gibi aval aval bakıyorlar...

Bakın ulan, kim size aldıran!... Ben, ipini koparmış bir mahkûmum, ben kafesinden kaçmış bir aslanım... Hürüm, müdürüm yok, dört kalın duvarım yok, sus ulan diyenim yok... Sıpayım ben Sıpa!... İstersem anırırım da, var mı bir diyeceğiniz? Siz ayakkabılısınız, siz cici elbiselisiniz, var mı benden bir farkınız? Sizin de kıçınıza iğne batsa, havaya fırlarsınız, ben de... Sizin de boğazınızı sıksalar ölürsünüz, ben de... İşte esas eşitliğimiz burada başlıyor, ölüm eşitliği...

Hep öleceğiz, hepimiz öleceğiz... Bakmayın bana öyle, çünkü orada hepimiz çıplak olacağız... Siz de... Kızdırmayın kafamı, şarkı da söylerim ha!... Şu kıza da bak, memeleri nasıl da dik kazağının altında!.. Yalan!... Asla, Sabahat ablamın memeleri gibi olamaz o memeler... Onun memeleri tenis topuna benziyor... Bununkiler, limon gibi, sıkılmış limon gibi hem de... Nah şu kadar, ceviz kadar... Basmış çaputu, basmış çaputu...

Bir şarkı tutturdum:

«Elâ gözlerini sevdiğim dilber...»

Hıh, çatlayın işte, patlayın işte... Hanginiz şarkı söyleyebilirsiniz benim gibi yollarda?... Bir de benim çıplak ayaklarımla, ters giyilmiş pantalonumla alay edecekler... Söyleşenize benim gibi şarkı?...

«Göster cemâlini görmeye geldim...»

Gösterin ulan!... Ne var, niçin göstermiyorsunuz? Kaldırın eteklerinizi, sıyırın yukarı bluzlarınızı... Nasıl olsa biraz sonra hepiniz sıyıracaksınız... Kadınlar mı bakacaklar size, erkekler bakacaklar... Ben de erkeğim... Sıyırın ulan!... Niçin sıyırmıyorsunuz? Korkuyorsunuz, utanıyorsunuz değil mi? Meselâ sen, sen hanımefendi!... Yemin ederim ki çamaşırın kirlidir... Ama sen şişiyorsun, çalım satıyorsun... Kime, niye, niçin? Çamaşırın kirli senin, kirli işte!

Ya sen küçük bayan!... Sütyenini bir kez koklatır mısın bana? Koklatamazsın... Niçin mi? Kirli de ondan...

Oh işte, işittiniz mi? Niçin söylettiniz beni böyle kötü kötü? Bakmayın bana öyle, alay etmeyin benimle... Kafamdaki kurt kıpırdanıyor yine... Oya oya bir taraflarını yiyor kovanımın...

A aaa, şu terbiyesize de bak!... Ne diyor:

— Vah zavallı vah, çok da yakışıklıymış, diyor...

Demek yakışıklı olmasam, vah olmayacaktı bana!... Hem vahlık neyim var ki benim? Anam acımamış, babam acımamış, söyledim mi size bunları, acındırdım mı kendime? Budalalar!... Vah zavallıymış... Vah size, anladınız mı, size!...

Ama sen çok oldun kızım, dönüp dönüp niçin bakıyorsun bana öyle?.. Sonra, ben de sana bakarım... Üstelik yönümü bile değiştiririm. Al işte, arkandan geliyorum; var mı bir diyeceğin? Şu kalçalara da bak, aman Allahım nasıl da kıvırıyor? Belli ki bu da bir sanat... Ama yine de domates!... Hiç benzer mi Sabahat ablamın kalçasına? İkisini de soyalım, bir bir tetkik edelim... O zaman yaya kalırsın sen güzelim!... Fakat hakkını yemiyorum, hepten de fena sayılmazsın...

(Devamı var)

Şansınız, Başarınız ve istikbaliniz, Türkiye Vakıflar Bankasında açtıracağınız hesapla Gerçekleşir.

ŞANSINIZ AVUCUNUZDA

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

(Basın : 20446 - A - 11978 — 58)

ÇAMAŞIR
Kaçakçıları
Yazan-Çizen
Suavi Süalp
5

İMDAAT! BUHAR OLDUM!..
FIISS!...
YALNIZ OKSIJEN BOGART YANLIŞ MANEVELA ÇEVİRİNCE BİR AN İSTİM ALTINDA KAYBOLDU

ADAM HAŞLANDI ŞAKİR BEYCİĞİM!
Bİ.. BİZİM YERİMİZE KENDİNİ HARCADI

BU DA BİZİM NE KADAR ZEKİ OLDUĞUMUZU GÖSTERİR.. ŞİMDİ O LOLA İSMİNDEKİ KADINI SEYRETMEYE GİDELİM.. ESRARI ÇÖZMEK İÇİN BITTABİ

O SIRADA LOLA NUMARASININ EN IÇ GICIKLAYICI YERİNE GELMİŞTİ

TAM ZAMANINDA GELDİK HÜSNÜ
DAHA HERŞEYİNİ ÇIKARMAMIŞ.. BAK KOMBİNEZON YERDE..

DURUN ULAN BEYEFENDİLER. LÜTFEN DAVETİYELERİNİZ
NE?
OYNAMA GIDIKLANIRIM.

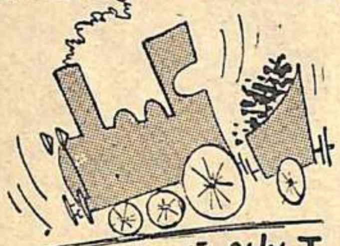

ŞU ONLUĞU AL DA BİZİ İDARE ET.. YARIN BİR TEKLİK DAHA VERİRİM.
OLMAZ... AMA VER SEN GENE.
ONLUK ÇOK BİR BEŞLİK YETERDİ ŞEF.

BU DA SÜTYEN..
OH!..
ŞEREFE!
ÖLDÜK! AH!
BİZİ MAHVETMEYE HAKKIN YOK.
CÜZDANIM EMRİNİZDEDİR RUHUM.
BİTMEK ÜZEREYİM.

LOLA. AYAĞININ ALTINI ÖPEYİM, VER. BİRAZ MOLA
BU KADIN DEĞİL BİR ATEŞ HÜSNÜCÜĞÜM
KEŞKE GELMESEYDİK ŞEF. BİR YERİMİZ ŞİŞECEK VALLA.

ŞİMDİ ŞU SÜTYENİ HAVAYA ATACAĞIM. KİM KAPARSA, BU GECE ONUNUM
TUTANI VURURUM
BANA ATARSAN 10.000 DOLAR VAR AT AT..
BANA AT AT AT TUT
BANA!
Haftaya: Sütyen Havada

Tehlike çanları

Çeviren: Süheylâ AYKUT

GÜZEL, nârin bir oyuncağı andıran ufak tefeklikteydi. Kompartımanın büzüldüğü köşesinde yarı kapalı süzük gözleriyle ya uyuyor, ya da bir şeyler düşünüyordu. Fakat ben de dahil, kompartımandaki diğer yolcular için önemli olan genç kızın başı değil, belden aşağısıydı. Eteği, dizlerinden çok yukarılara sıyrılmıştı.

Kompartımanda kendinden başka kimse yokmuş gibi gevşek bir esnemeyle gerindi, başını kanapenin arkalığına yaslarken, bacaklarını da alabildiğine açtı.

Kalbim, olağanüstü bir tempoyla çarpmağa başlamıştı. Gergin çoraplarının bittiği yer, çıplak baldırları ve... Daha yukarıları alabildiğine görünüyordu. İçinde çamaşır yoktu.

Bu sahne, bir şeyler okur gibi davranmaya çalışan diğer yolcuların da gözlerinden kaçmamıştı. Böylesine bir cömertlikten kim yararlanmak istemezdi ki?... Kompartımanın diğer köşesinde oturan hafif görünüşlü kız bile bu sahneden heyecanlandı. Onunla ilgilenmeyen tek kişi, uyuklayan annesinin yanında burnunu cama dayayarak, hızla değişen manzarayı seyreden bir küçük oğlandı.

Ancak yirmi yaşlarında görünen bu cici kız, oldukça etkilemişti beni. Etli ve kalın dudakları, küçücük yüzü ile tam bir zıtlık içindeydi. Yanakları pembe, çenesi çukurdu. Bakışlarımı, üstünden ayıramıyordum. Zaman zaman büyük bir ihtirasla dalgalanan vücudu öyle minyondu ki... Ne olursa olsun beni büyüleyen bu sevimli kızla dostluk kurmak için bir şeyler yapmam gerekiyordu. Aramızda bir hayli mesafe olmasına rağmen, ellerim şuursuzca ona doğru uzandı. Oysa, hafif görünüşlü esmer kıza daha yakındım. Ama kalbim, gözleri yarı kapalı minyon kız için alev alev yanıyordu. Rüyasından ya da düşüncelerinden ayırıp, dikkatini nasıl çekebilirdim? Bu bir sürü insanın arasında, ona nasıl kur yapabilirdim?

Tatlı yol arkadaşım, gözlerini birazcık açtı. Bir an, bana gülümsüyormuş gibi geldi bakışları. Yanılıyor muydum yoksa? Elindeki kitabı oturduğu yere bırakıp, ayağa kalktı. Trenin hareketinden beri kendisine aç kurtlar gibi bakan bizlere aldırmadı bile. Merasim kıtasını teftiş eden bir general gibi aramızdan geçti, koridorda kayboldu.

Nereye gittiğini az çok tahmin etmiştim. Dar koridorda karşılaşacağımızı, yediğim ekmek gibi biliyordum. Kimseyi şüphelendirmemeye çalışarak yerimden kalktım Fakat herkes gibi olduğum yerde dondum, kaldım! Birden tehlike çanları vurmuş, tren durmuş, ne olduğunu anlamak için yerlerinden fırlayan yolcular, koridorları doldurmuştu. Herkesle birlikte koridorda buldum kendimi. Her kafadan bir ses çıkıyor, geçecek yol bulmak için millet birbiriyle boğuşuyordu. Bu hengâmede vagonun taa öbür ucunda yapayalnız duran tatlı küçüğümü görmeyeyim mi? Bakışlarımız karşılaşınca gülümsedi. Yanına gitmem için eliyle işaret etti. Kalabalıktan sıyrılmak için epey mücadele etmem gerekiyordu.

İki üç dakika sonra yüzyüzeydik. Sanki trenin neden durduğunu sormuş gibi:

— Kaza oldu galiba, dedim.

Trenin durduğundan haberi de yoktu anlaşılan:

— Yaa?... dedi.

— Tehlike çanlarını duymadınız mı?

Yavaşça elimi tuttu:

— Bırakın kuzum bunları... Oturalım biraz.

— Fakat bizim kompartımanın önü, ana baba günü! Kalabalığı yarıp

Avucundaki elimi sıktı:

— Kalabalıktan hiç hoşlanmam. Gelin, tenha bir yer biliyorum ben.

Yürüdük. Bir kompartımanın kapısını açarak beni içeri itti, kendisi de girdikten sonra kapının sürgüsünü çekti.

O zaman çevremle ilgilenmenin gereğini duydum. Bir yataklı vagonun tek yataklı kompartımanındaydık.

Mini eteğinin fermuarını açarken, gülerek sordu:

— Yalnızlığı sever misiniz?

Heyecandan titrerken cevap verdim:

— Böylesine bayılırım!

— Benimle dostluk kurmak, başbaşa kalmak için epey kafa yorduğunuzu sanıyorum İşte, başardınız.

Perdeyi çekti, ışığı söndürdü, kollarıma atılıverdi!

Dışarda ne oldu, ne bitti, tren ne zaman hareket etti, ikimiz de bilmiyoruz. Kompartımanımıza döndüğümüz zaman yolcular şaşkın bir kıskançlıkla bize bakıyorlardı. Hâlâ bir şey anlamamışlardı.

Koskoca trende her şeyi anlayan yalnız ben oldum galiba. Tehlike çanını minyon yapılı sarışının benimle başbaşa kalmak için çaldığını, bunun cezası ile yataklı vagonun parasını hemen ödediğini, Paris'teki evlendirme dairelerinin birinde, nikâh defterini imzaladıktan sonra öğrenebildim. Bu evliliğe, «İkinci tehlike çanları» demek, daha doğru olacak galiba.

Marcel Russo'dan çeviren:
Süheylâ AYKUT

Altın fiatları yükseliyor. — Gazeteler —

— Ben sana bugünlerde o bilezikleri takma demedim mi?..

Reklâmınızı gazete ve dergilerle değerlendirin!

BASIN İLÂN KURUMU

Yurt içi ve yurt dışı reklâmlarınız için hizmetinizdedir.

GENEL MÜDÜRLÜK:
Cağaloğlu Türkocağı caddesi No 1 - İstanbul
Telefon : 276600 - 276601
Telgraf adresi : BASIN KURUMU

(Basın : 11758 — 57)

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ :
Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer Caddesi, No. 8-10, Daire: 3. İstanbul
Telefon : 22 18 11

İLAN FİATI : Kapak içi, santimi 25 lira, iç sayfalar 40 liradır.

Fiatı : 100 kuruştur.

Milletler Gülüyor

— Kocam seni böyle görse çok kızar... En sevdiği konyağı içiyorsun!..

Reçete !

İşinden dönen kocasını kapıda karşılayan kadın:

— Gaston! diye bağırdı. Senin başına n'oldu kuzum?

Adam şaşırdı:

— Başım mı? Omuzlarımın üstünde değil mi?

— Kendi başının yerinde bir at başı var ayol!

Koca sinirlendi:

— Dur dur, dedi karısı. Çifte atmaya lüzum yok. Aynaya bakarsan, her şeyi anlarsın.

Adamın aynaya bakmasiyle, sokağa fırlaması bir oldu! Omuzlarının üstündeki gerçekten bir at başıydı! Gem'i azıya alan bir at gibi, paniğe kapılan halkın arasından dört nala geçip, bir veterinere daldı:

— Korkunç bir gerçekle yüzyüzeyim doktor, dedi. Başım, at başı olmuş!

— Durun, dedi doktor. Hemen telâşlanmayın... Belki size öyle geliyordur.

Gözlüklerini taktı, hastaya sağından baktı, solundan baktı, önden arkadan baktı, sonra heyecanla kâğıdı kalemi kaptı.

Endişeyle sordu hasta:

— İlâç mı yazıyorsunuz doktor?

— Hayır, dedi veteriner. Sırtınızda yara açmasın diye rahatlıkla kullanabileceğiniz, ölçülerinize uygun bir semer yazıyorum!

— Ooo!... Pol matematiği epey ilerletmiş!..

Son arzu

İdam mahkûmunu sabaha karşı uyandırdılar. Gelenek gereğince son bir arzusu olup olmadığını sordular.

— Meselâ ne gibi? dedi.

— Meselâ, bir bardak şampanya içmek istersiniz belki...

Mahkûm mahçup, başını önüne eğdi:

— Ayıp olmaz mı?

Çevresindekiler:

— Yok canım, dediler. Neden ayıp olsun? Görevimiz, son isteğinizi yerine getirmektir.

Bir, yakalandığı gün poliste yediği dayağı, bir hücrede çektiği sıkıntıyı düşünen mahkûm:

— Çok teşekkür ederim, dedi. Bana gösterdiğiniz bu candan yakınlığı minnetle anmak için, daha bir kaç yıl yaşamak istiyorum!

— Size zevk vermek için soyundum.. Aslında sadece vesikalık fotoğraf istiyorum!

Alışkanlık

Demir yollarında çalışan Dupont emekliye ayrılmıştı. Bunca yıllık hizmetini dikkate alan idare, kullanılmayan bir vagonu, baktıkça eski günlerini hatırlasın diye kendisine hediye etti.

Ayrılışından iki hafta sonra yağmurlu bir gün, Dupont'u arkadaşları ziyarete geldiler. Emekli memur, bahçesindeki vagonun basamaklarına oturmuş, şemsiyesinin altında sigara içiyordu. Arkadaşları:

— Yahu bu havada basamakta oturulur mu, neden içeri girmiyorsun? diye sordular.

Uzun memuriyet hayatında bir kerecik olsun disiplin dışına çıkmamış bulunan Dupont:

— Kapının üstündeki yazıyı hiç okumadınız mı? dedi. Vagon içinde sigara içilemiyeceğini hâlâ öğrenemediniz mi?

İkisi ortası..

Avdaki başarılarını ballandıra ballandıra anlatıyordu:

— Karşıma bir kara tavuk çıktı. Şöyle bir dokunuverdim tetiğe: Pat...

— Afedersin, neredeydi bu kara tavuk? Yerde mi, havada mı?..

Marsilyalı başını kaşıdı:

— İkisi ortası dostum, ikisi ortası...

İki palavracı arasında

— Ölümle karşı karşıya geldin mi hiç hayatında?

— Evet, Afrika'da seyahat ediyordum. Ormanda bir aslanla burun buruna geldim. Ağzını açmış, beni yutmaya hazırlanıyordu, ama soğukkanlılığımı kaybetmedim: Elimi aslanın ağzına soktum, şipşak dişlerini törpüleyiverdim: Hadi şimdi gel, beni yiyebilirsen ye aslanım, dedim, geçtim...

Babası gibi

Baba, yeni okula giden oğluna sorar:

— Büyüyünce ciddi bir adam olacaksın, değil mi?

Çocuk, başını sallar:

— Hayır, babacığım, tıpkı senin gibi olacağım!

Bilmemek ayıp değil

Annesi, okuldan dönen yatışkin kızından haftada iki gün seksoloji dersi verildiğini duyunca, beyninden vurulmuşa döndü. Sıkılgan bir sesle sordu:

— Yani cinsel konular öğretiyorlar öyle mi?

Genç kız:

— Evet anne, dedi. Bu konuda öğrenmek istediğin bir şey varsa, sıkılma, bana sor!

Propaganda

Küçük Klod annesine sordu:

— Propaganda ne demektir?

— Babanın bana yaptığı komplimanlardır yavrum!

— Patronuna, şahsî bir iş için geldiğimi söyle!

İtibarın yeri

XIV üncü Lui'nin itibar sahibi bir insan olduğunu söyleyen öğretmen, öğrencilerine döndü:

— «İtibar» sözcüğünün anlamını bilen var mı?

Toto parmağını kaldırdı:

— Ben biliyorum efendim.

— Söyle.

— «İtibar» babamın pantalonunun içindedir.

Sınıfta heyecanlı kıpırdanmalar oldu. Kıpkırmızı kesilen öğretmen:

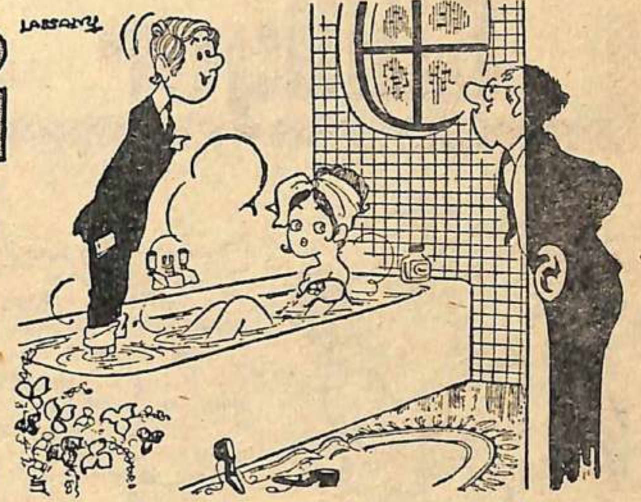
— Sersem! diye bağırdı. Böyle şeyler söylemeye utanmıyor musun?

— Siz sordunuz efendim, dedi çocuk.

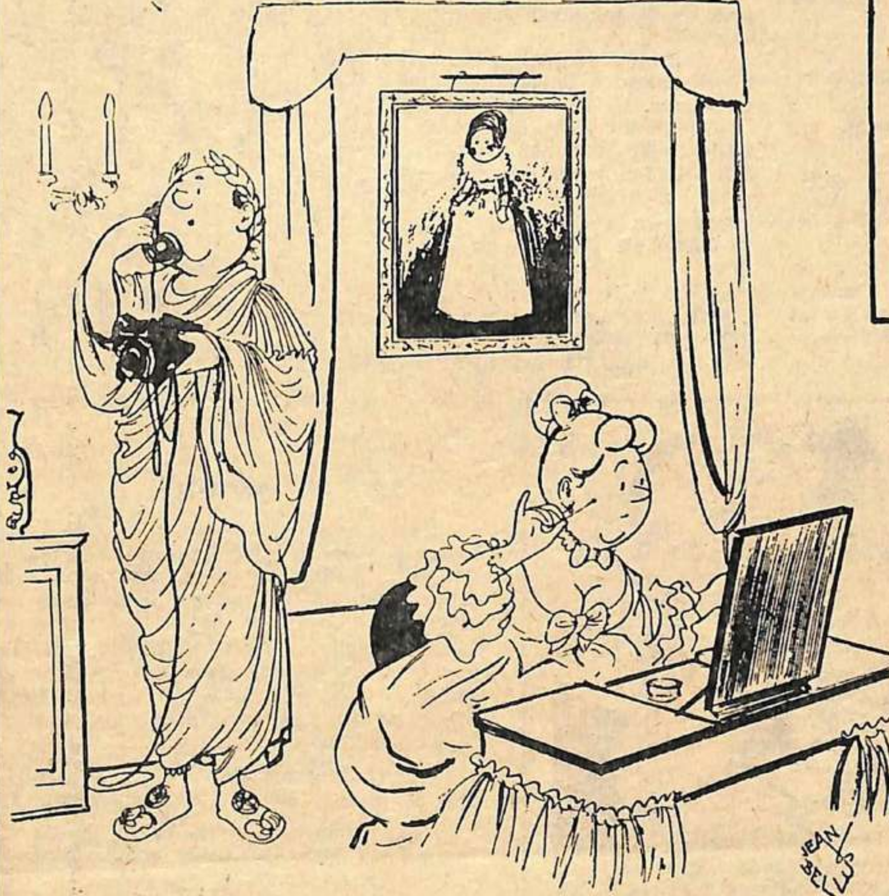
— Ben sana «İtibar» ın ne demek olduğunu soruyorum!

— Ne demek olduğunu bilmiyorum ama, nerede saklandığını biliyorum. Dün sabah annem, uykudan kalkan babama, «Çabuk pantalonunu giy, sonra çocukların önünde itibarını kaybedersin» dediydi de!...

Dünya Karikatürleri

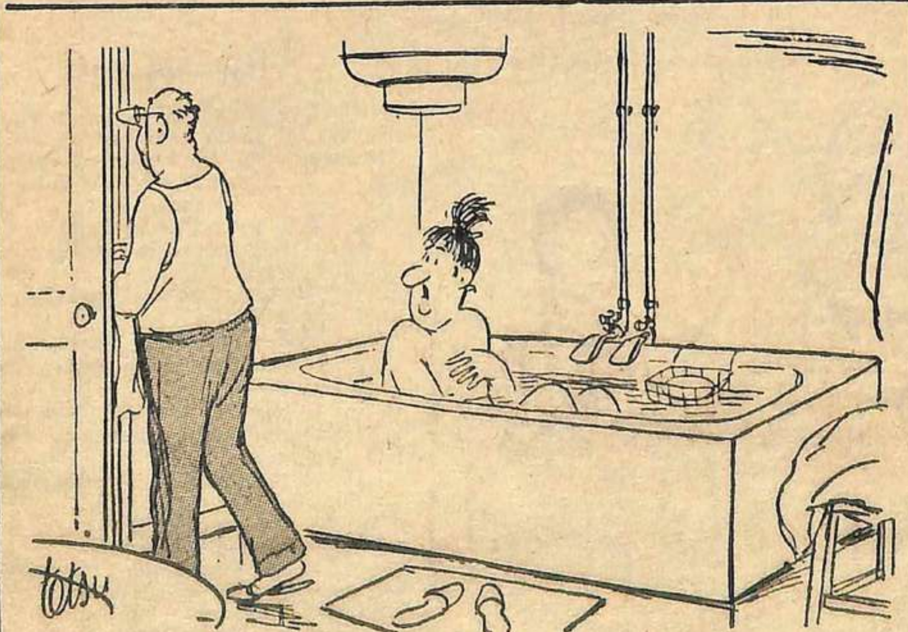
— BURADAYIM İHTİYAR, KARINLA GEVEZE-LİK EDİYORDUK ...

— BENMİ ?.. NERON YAHU ... NEWYORK 'UN N 'Sİ, EDİNBURG 'UN E 'Sİ, ROMA 'NIN R 'Sİ, OSLO 'NUN O 'SU, NEW-YORK 'UN N 'Sİ

— AMAN ALLAHIM ... SİZ POL DEĞİLSİNİZ !..

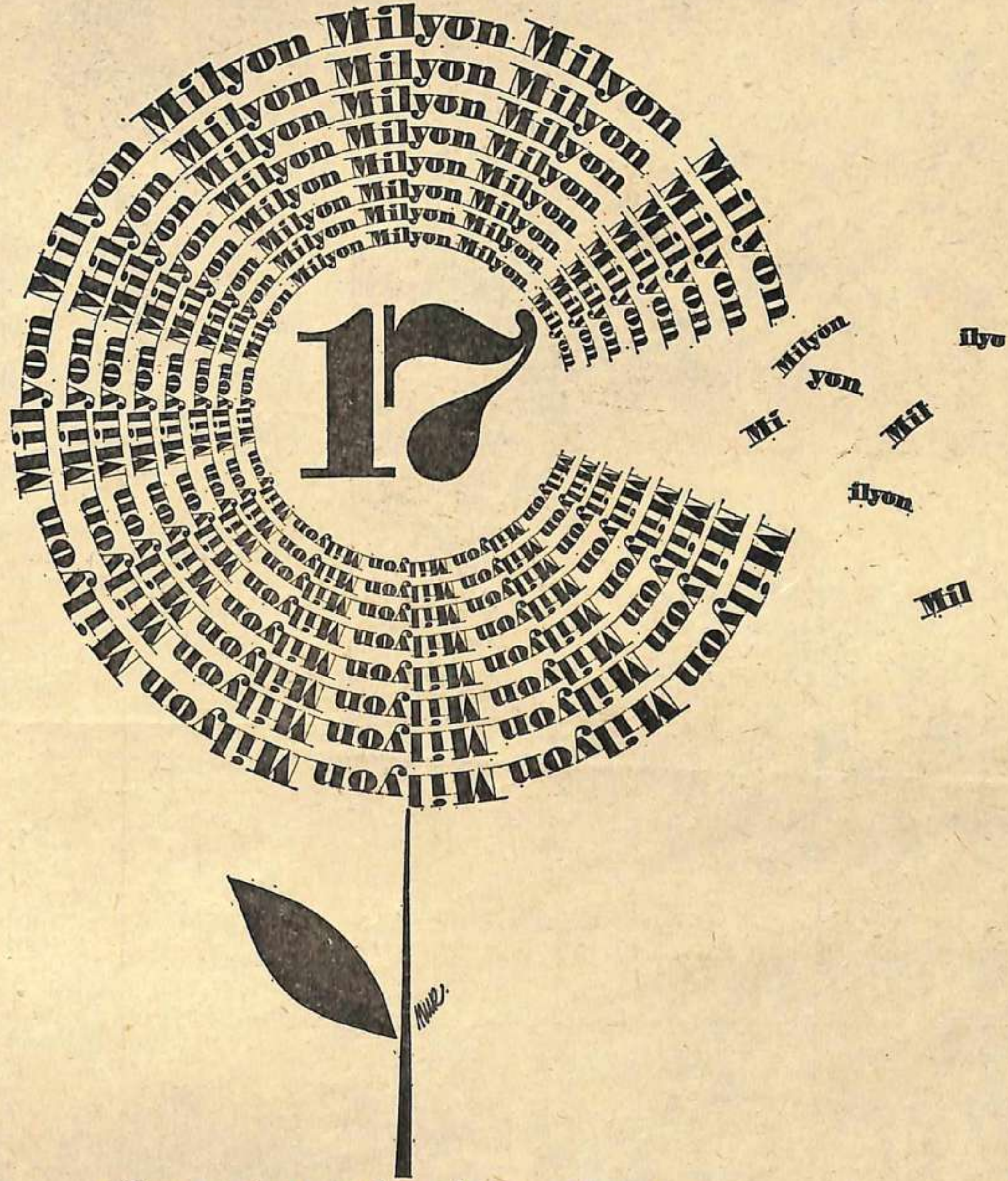

— İLGİSİİİİZ !...

— BEN YOKKEN EKSİKLİĞİMİ ÇOK DUYDUN DEĞİL Mİ KARICIĞIM !..

1968 YILINDA

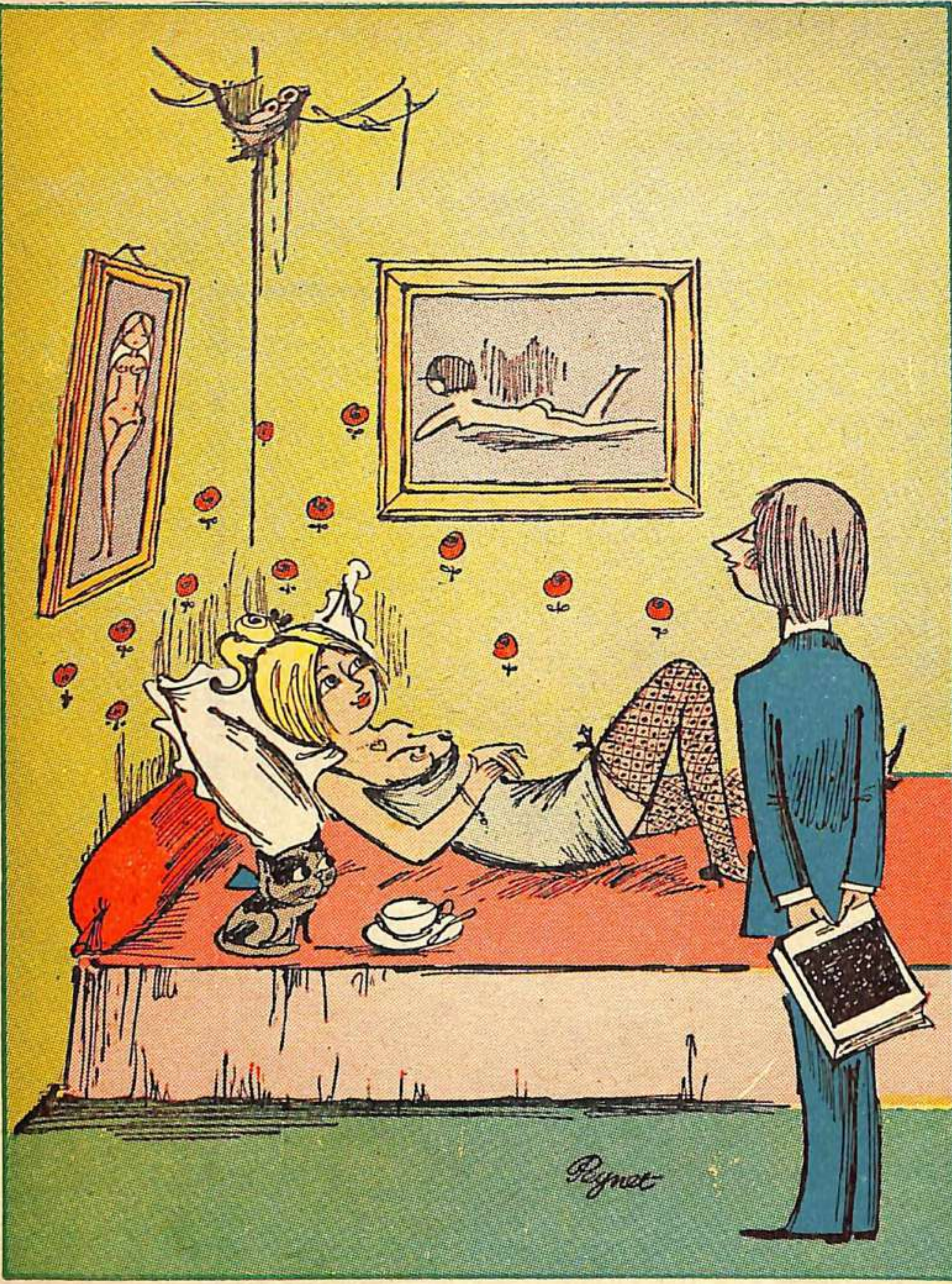

MİLYONLARDAN BİR DEMET

T.C. ZİRAAT BANKASI

(Basın : 10113 — 59)

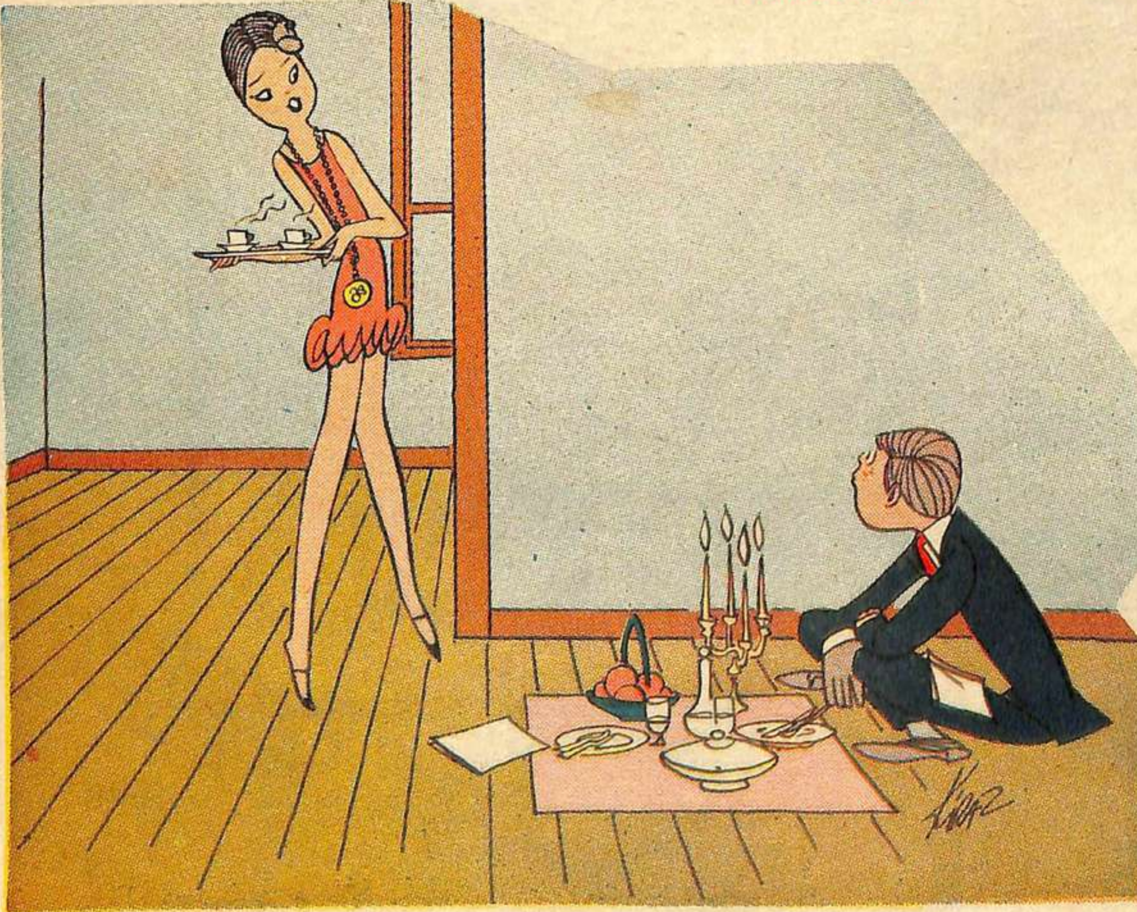
Akbaba

— SEKSOLOJİ DERSİMİ EZBERE BİLİYORUM İSTERSEN SANA ANLATAYIM '

— AAAA '. NE YAPIYORSUNUZ ?
— ELEKTRİK SÜPÜRGESİNİN MARİFETLERİNİ GÖSTERİYORUM BAYAN '

— GEL SEVGİLİM, KAHVEYİ SALONDA İÇELİM !..

— BU YUMUŞAK HAREKETLERİNLE BANA ESKİ SEVGİLİMİ UNUTTURACAĞINI MI ZANNEDİYORSUN ?..